

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2019 рік

№ 03(332)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

Світ знає не так багато постатей про яких народ береже згадку сторіччями. Цей мурал на звичайній українській вулиці намальований не за вказівкою згори, не з примусу. Його намалювала вдячна рука народної пам'яті та пошани.

Березень місяць шевченківський!

Читайте у цьому номері допис

"Факти про Шевченка, які не згадували у школі"

“У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озирються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”
Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс. Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», Дніпровський Національний Університет імені О.Гончара

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальності перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelsukhonis@gmail.com

Представництва редакції:

- У Києві:** Олег Чорногуз, тел: (067)2555026
- У США:** Bahriany Foundation, Inc. 19669 Villa Rosa Loop, Fort Myers, FL 33967, USA
- З релігійних справ у США та Канаді:** Mr. V. Babanskyj, 74 Oakrige, Watchung, N.J. 07069, USA;
- У Румунії:** Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
- У Бразилії:** Wira Selanski, Rua General Glicerio, 400 apt.701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brazil, Telefax (00-55-21) 2556-5517
- У Ізраїлі:** Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel
- У Польщі:** Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 - 100 Bielsk Podlaski, Polska
- У США:** Raisa Chejlyk. 4000 S. Biscayne Dr. #213 North Port, FL. 34287.

Електронні версії журналу borysten.com.ua
Долучайтесь до нас у соцмережі [facebook.com/borysteninfo](https://www.facebook.com/borysteninfo)

Верстка/дизайн журналу "CatArt"
Видавець ФОП Озеров Г.В. м.Харків, вул. Університетська, 3\9 Свідоцтво про державну

реєстрацію № 818604 від 2.03.2000
Папір офсетний. Друк цифровий Щомісячник, наклад: 1500 примірників

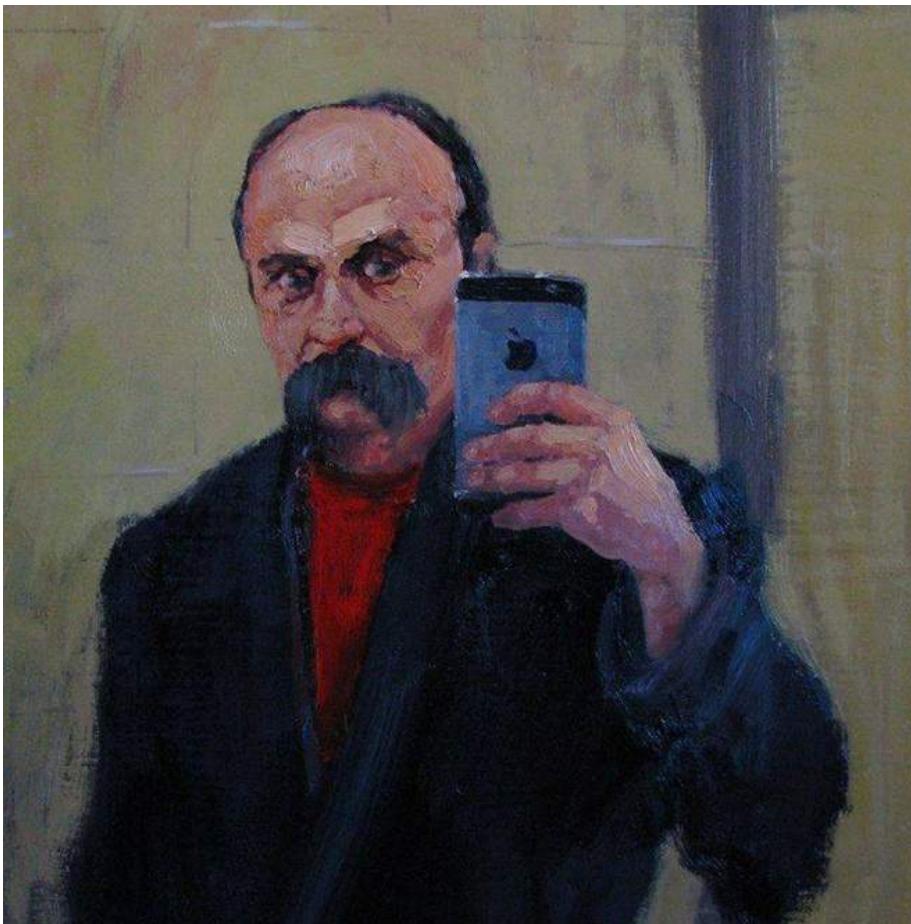
ЗМІСТ

Він - це Україна

Свою Україну любіть.
Любіть її Во врем"я люте,
в останню тяжкую минуту
за неї Господа моліть!

У 2019 році -- 205 років із дня народження нашого найвеличнішого українського поета, Пророка й Кобзаря ТАРАСА ГРИГОРОВИЧА ШЕВЧЕНКА. Його слово заряджає на боротьбу та дає розраду в нелегкі часи, його мудрість - невичерпне джерело, з якого ми беремо вже друге століття справжні діаманти поезії й розуму.

***Борітеся-поборете, вам Бог помагає.
За вас правда, за вас слава, і воля святая!***

- Стор.1 Він-це Україна
Стор.2 Добро починається з нас!
Стор 3-5 Книга «Ректори ДНУ (1918-2018)» – маркер університету вищого ґатунку
Стор. 6-7 Християнська сторінка
Стор.8-9 ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТотУ РІДНОЇ МОВИ
Стор.10 ЗУСТРІЧ З УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ НА КОРАБЛІ JEWEL OF THE SEAS
Стор.11 - У Нікополі розпочалося встановлення першої каплички Української Церкви
Стор. 12-18 ЖІНКА-КОМПОЗИТОР. ГЕНДЕР ПО-УКРАЇНСЬКИ.
Стор. 19-28 Ворожнеча між народами-сусідами – справа біології, не культури (продовження)
Стор.29 - 3 листів в редакцію
Стор.30 Величавий Концерт в честь Тараса Шевченка
Стор.31-32 НОВИЙ ЗРАЗОК ЕПІСТОЛЯРНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
Стор.33-35 ПРАВОЗАХИСНА БОРОТЬБА ЗА МОВУ
Стор.36 У Дніпрі жива унікальна дівчинка з «синдромом метелика»

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої та актуальної інформації на нашому сайті
borysten.com.ua

Добро починається з нас!

Волонтерство – це внутрішня здатність людини добровільно робити добродійні справи задля користі тих, хто потребує допомоги. І саме з цим гаслом волонтери Центру соціальних ініціатив і волонтерства Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, студенти-першокурсники за фахом «Спеціальна освіта», організували поїздку для 30-ти дітей з центру соціально-психологічної реабілітації до розважального центру Crazy Land. Вони супроводжували їх під час благодійного заходу, який відбувся 11 березня.

Розважальний дитячий центр, до якого ми завітали, запропонував нам широкий вибір програми дитячих розваг і зробив це повністю безкоштовно. Малюкам дозволили стрибати на батутах, долати лабіринт із перешкодами, грати в лазерні бої, а також кататися на роликах. Кожне бажання дитини було ретельно виконане й студенти вмотивовано в цьому їм допомагали. А смачна страва, яка очікувала на гостей дивовижного Crazy Land: про це можна лише мріяти!

Завданням студентів-волонтерів було створення незабутньої, дружньої атмосфери під час благодійного заходу задля того, щоб кожен вихованець центру відчував себе важливою і винятковою особистістю. І ця мета була успішно досягнута, за що волонтери в нагороду отримали щирі посмішки, усміхнені очі й палкі обійми своїх підопічних.

Наша підтримка та небайдужа участь у житті вихованців дитячого центру принесла багато позитивних емоцій, радісних і хвилюючих миттєвостей нашим маленьким друзям та їхнім вихователям, що теж були поруч із

непосидючою дитячою командою, а нам – радість спілкування з дітьми, задоволення від волонтерівання, що додає нам наснаги й ентузіазму для досягнення нових цілей і висот.

До речі, у вказаному центрі соціально-психологічної реабілітації дітей на вулиці Тверській, Індустріального району міста Дніпро студенти факультету психології та спеціальної освіти тривалий час волонтерують та проходять волонтерську й педагогічну практики, де впродовж 14 років психологом працює випускник 2004 року нашого факультету Олег Прокопенко, який теж розпочинав свою майбутню професію з волонтерства і який є добрим порадиником і помічником не тільки дітям, а й нашим студентам-волонтерам.

Так, ми переконалися, що добро починається із нас! Треба лише захотіти зробити це і подарувати його дітям з непростю життєвою історією! До наступної зустрічі, наші любі друзі!

*Вікторія Сотнікова, волонтерка
Центру соціальних ініціатив і
волонтерства ДНУ,
студентка гр. ДК-18-1,
Фото Владислави Турченко, волонтерки,
студентки гр. ДК-18-1*

Книга «Ректори ДНУ (1918-2018)» – маркер університету вищого ґатунку

У Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара пройшла презентація збірки біографічних нарисів про видатних особистостей в історії закладу – «Ректори ДНУ (1918-2018)». Автором унікального видання є відомий учений – кандидат біологічних наук, професор кафедри теоретичної фізики, історик науки і знань краєзнавець, доктор історичних наук Варфоломій Савчук.

Книга «Ректори Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара» відкриває цикл видань, створених спеціально до відзначення славного 100-літнього ювілею університету. Ювілейний проект, що складається із презентованої книги та 5-го видання «Історії Дніпровського національного університету» і 3-го видання «Професори Дніпровського національного університету», покликаний відтворити славний історичний шлях нашого класичного університету. Адже як і всі провідні освітні заклади світу, що мають не тільки потужну матеріально-технічну базу, кількісні і якісні показники науково-педагогічного складу та студентського загалу, ДНУ звертається й до проблеми історичної пам'яті, закарбованої якраз у подібних виданнях.

Таким своєрідним маркером історичної пам'яті альма-матер, безперечно, стала книга Варфоломія Савчука, присвячена ректорському корпусу ДНУ, – людям, які впродовж століття були лідерами багатотисячного колективу університету, організаційною силою його поступу до вершин загальнонаціонального та міжнародного визнання. До речі, ідея зібрати у книжковій формі відому

інформацію про ректорів усіх поколінь народилася в нашому університеті ще на початку 2000-х років. І от нещодавно за фінансової підтримки Дніпропетровської обласної ради у видавництві «Ліра» вийшла перша масштабна версія такого видання, що містить 26 біографічних нарисів про очільників альма-матер. Привітати автора із завершенням його 10-літньої кропіткої пошукової праці прийшли ректор Микола Поляков, радник голови Дніпропетровської обласної ради Віктор Сергеев, проректор з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді Валентин Іваненко, автор портретів ректорів Василь Тевяшов, декан історичного факультету Сергій Світленко, заступник директора наукової бібліотеки Людмила Лучка, директор видавництва «Ліра» Оксана Нечай, викладачі та студенти ДНУ.

«Створенню колективного портрету соціальної групи «ректор» я, насправді, присвятив 10 років своєї наполегливої праці. Задля цього збирав і опрацьовував інформацію з архівів нашого університету, а також Центрального державного архіву вищих органів влади України, Архіву СБУ в Дніпрі, Миколаївського архіву та одного з центральних архівів Києва. Тому можу сказати, що кожен рядок у цій збірці документально, архівно та історіографічно підтверджений. Сьогодні я дуже хочу подякувати усім, хто на цьому довгому шляху щиро допомагав матеріалами або порадами. Це неабияк мене підтримувало і надихало! А от що по-справжньому здивувало під час роботи – те, що як регіональний лідер освіти і науки ДНУ завжди мав сильний ректорський корпус. Я не знаю іншого такого університету в Дніпрі, очільниками якого були би четверо академіків Національної академії наук України, засновники всесвітньо відомих наукових шкіл, чиїми іменами названі вулиці міста, ба навіть двоє його почесних громадян!» – розказав у своєму виступі Варфоломій Степанович.

Варто зазначити, що видань про ректорів, подібних до створеного нашим відомим ученим, в Україні обмаль. Водночас й роботу над нашим, дніпровським, виданням не можна вважати завершеною. За словами самого автора, в університетській історії ще є невідомі постаті. «Ті ж Ринська, Шляхов чи Павлов, про яких дуже мало відомо... Також є дані, що дуже короткий період (кілька місяців) ще хтось був виконуючим обов'язки ректора. Тоді одного зняли, а іншого не призначили, і ми не знаємо цієї людини. Тому пошук повинен продовжуватися», – наполягає дослідник.

Символічно, що у день презентації книги «Ректори ДНУ (1918-2018)» університетському загалу також були представлені портрети двох віднайдених ректорів П. Палька та Ф. Кондрацького, виконані доцентом кафедри образотворчого мистецтва і дизайну ДНУ, членом Національної спілки художників України Василем Тевяшовим. Віднині полотна доповнюватимуть портретну галерею керманичів ДНУ у залі засідань ректорату. «Це абсолютно нові люди і нові портрети, – наголосив Василь Олександрович. – Для мене як художника було великою честю долучитися до такого неординарного проекту. Працюючи, я відчував особливу відповідальність. Через те, що фігури зазначених ректорів були незаслужено забуті, фактичного графічного матеріалу було недостатньо мало, тому їх іще належало правильно вписати в уже наявний портретний ансамбль ректорів», – поділився своїми враженнями живописець.

Маємо надію, що така велика робота наших фахівців, виконана з дотриманням усіх вимог сучасної історичної науки, з інтересом сприйметься не лише в університетському колі, а й стане гарним подарунком усім небайдужим до минулого і сьогодення одного з кращих класичних університетів України.

*Інформаційно-аналітичне агентство
Дніпровського національного університету*

Християнська сторінка

Пергам

Ми йдемо ми за листами апостола Івана Богослова до семи церков, у яких він виклав настанови Господа нашого Ісуса Христа, Його пряму мову. Запрошуємо вас до Пергаму. До кінця XIX століття мешканці невеличкого турецького міста Бергам навіть не здогадувалися, що під їхніми будинками лежить в руїнах багате й славне місто стародавнього світу — Пергам. Місто, яке, за словами історика Плінія Старшого, стало вчителем Риму, і за культурним значенням було подібне лише до Александрії та Антіохії. Сьогодні руїни Пергама — одне з найбільш видовищних археологічних місцевостей Туреччини. Давні греки, які жили на цій землі, безсумнівно, вміли вписати свої міста в ландшафт. Місто розташовувалося на скелі, оточеній двома притоками річки Каїк. Еллінські архітектори збудували по суті три міста одне над одним, з'єднавши їх сходами та просторими терасами з витонченими портиками. З висоти горішнього міста відкривався надзвичайної краси вид, і самі споруди з мармуру являли собою витвір мистецтва. І в той самий час це місто назвав Іван Богослов в Об'явленні «престолом сатани». Чим заслужив Пергам на таку характеристику? Чим жили тут християнські громади в перші століття після Різдва Христового? Апостол пише, що Пергамський ангел бідний, бо має в своєму місті престол сатани і терпить переслідування. Але хай працює, щоб перемогти Вааламітів, в немочі хай покається. Христос йому допоможе і дасть йому правдиву манну, і дасть йому каменя з написаним таємним іменням, і він буде його знати. Ці таємні слова вказують на якусь особливу нагороду. Прочитаємо, що саме писав апостол до цієї громади: «А до Ангола Церкви в Пергамі напиши: Оце каже Той, що має меча обосічного: Я знаю діла твої, і що де ти живеш, там престол сатани. І тримаєш ти Імення Моє, і ти не відкинувся від віри Моєї навіть за днів, коли в вас, де живе сатана, був убитий Антипа, свідок Мій вірний. Але трохи Я маю на тебе, бо маєш там тих, хто тримається науки Валаама, що навчав був Балака покласти спотикання перед синами Ізраїля, щоб їли ідольські жертви й розпусту чинили. Так маєш і ти таких, що тримаються науки Николаїтської так само. Тож покайся! Коли ж ні, то до тебе

За листами апостола Івана Богослова до семи церков

прийду незабаром, і воюватиму з ними мечем Своїх уст. Хто має вухо, хай чує, що Дух промовляє Церквам: переможцеві дам їсти приховану манну, і дам йому білого каменя, а на камені написане ймення нове, якого не знає ніхто, тільки той, хто приймає його».

А хто такі Валаам, Антипа, Балак?

Священномученик Антипа Пергамський, учень Івана Богослова, Єпископ Пергамської церкви. Він проповідував Євангелію і відмовився принести жертву поганським богам. За це його у храмі Артеміди вкинули до розжареного мідного вола. Балак був царем моавітян, коли юдеї здобували землі за Йорданом. Балак звернувся до месопотамського ясновидця Валаама з проханням проклясти ізраїльтян, пообіцяв йому за це щедри дари (Нав. 24:9). Валаам поїхав до Балака, але дорогою його зупиняв ангел, якого він не бачив, але бачила його ослиця, почала говорити, а тоді й Валлам побачив ангела. Замість прокляття Валаам тричі благословив ізраїльтян, після чого й Балак відмовився від воєвничих планів і не брав участі у війнах.

То Валаам ніби був позитивною особою?

Не зовсім. Єдиний випадок його не характеризує. Його згубила жадібність. Юдеї не збиралися нападати на мідіятян, теж нащадків Авраама. Але саме Валаам порадив Балакові, щоб жінки його народу запрошували юдейських чоловіків до себе і розбещували їх. Бог цього не стерпів і знищив 24 тисяч ізраїльтян, а потім наказав юдеям почати війну з Моавом і знищити отих гулящих жінок. Під час війни вбили і самого Валаама.

Проте на Ладозькому озері є відомий Валаамський монастир. Ці фінські землі захопив у 1940 році Радянський союз. Насправді там є Свято-Преображенський монастир на острові Валаамі. Назва острова з карельської мови перекладається як «висока, гірська земля». Отже, з пророком Валаамом острів не має нічого спільного. А ми повернемося до послання апостола Івана.

Вплив лженауки Валаама та Николаїтів означає розбещення та панування окремих пастирів над народом Божим. Навіть при досить позитивній характеристиці Пергамської Церкви було помічене захоплення окремих її членів доктриною вседозволеності. Дух Святий б'є тривогу. Такою ж тривогою для Господа є дух панування пастирів над отарою Христовою, всупереч духу Христового служіння людям. Про це сказано у Євангелії від Матвія (Мт. 20:25-28), коли Ісус Христос навчав: «Хто з вас великим з вас хоче бути, хай буде слугою він вам. Так само й Син Людський прийшов до вас не на те, щоб служили йому, а щоб послужити і душу Свою дати на викуп за багатьох!». Отож, навіть незначні відхилення від істини Євангелії Христової ведуть до входження у лоно Церкви руйнівного духу валаамізму та николаїтства. Однак про Пергам досить різко сказано, що там — «престол сатани» і «живе сатана». Сьогодні вчені вважають малоюмовірним, що апостол мав на увазі якесь конкретне з численних язичницьких капищ Пергама. Так він характеризував сам дух міста і вказував на культ імператора, що розквітав тут, і культ імперії як такої. У 29 році в Пергамі був споруджений перший у Римській імперії вівтар на честь імператора Октавіана Августа — так місто стало офіційним центром ушанування кесаря у Малій Азії. Поклоніння до влади набуло релігійного характеру. Для християн участь у таких громадських проявах почуттів була неприйнятною.

У новітній історії ми теж бачимо приклади релігійного поклоніння народів своїм провідникам, як божества. Ленін, Сталін й деякі пізніші. Щоб цього не було, ми ведемо мову про Пергам. Християни Пергама, незважаючи на переслідування, безбоязно сповідували Христа і трималися віри в Нього. За це вони гідні похвали. Антипа помер мученицькою смертю. Він був убитий від того, що був свідком Христа. Складніше з внутрішніми небезпеками. Про це говорить критика на адресу християн в Пергамі. Вони терплять у своїй Церкві лжевчення, яке назване «вченням Валаама». Спокусою є компроміс з світським язичницьким оточенням і відпадіня від Бога. Апостол пише: «Дух промовляє Церквам: переможцеві дам їсти приховану манну, і дам йому білого каменя». Манна небесна є символом вічного життя. Щодо обітничі білого каменя з написаним на ньому новим ім'ям, цей символ узятий з народного звичаю тримати при собі амулети-обереги, камені з таємничими чарівними іменами. Той, хто знав чарівне ім'я, мав владу і захист від злих духів і демонів. Тому власник амулета дбав про те, щоб це ім'я залишалося в таємниці. Іван, використовуючи цей образ із народного забобону, теж підкреслює, що рятівне ім'я знає тільки переможець (тобто всі вірні християни). Нове ім'я, написане на білому камені — Ім'я Самого Ісуса Христа. Тільки християнам, які залишаються вірними, відоме це ім'я. Вони візьмуть участь у повноті особистого спілкування з Христом, у вічному житті та спасінні. А тому в час агресивних викликів Церкви зі сторони світу, що прямує до своєї погібелі, Жива Христова Церква на чолі зі своїми мудрими та благословенними пастирями повинна всіма силами плекати в собі чесноти Смірнської та Філадельфійської Церков, та не допускати росту і впливів усіх згаданих у семи Посланнях негативних явищ у лоні Церкви Христової. Амінь..

*Ленід
Якобчук,
почесний професор
Острозької
академії*

ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТОТУ РІДНОЇ МОВИ

“Рубрика Миколи Душляка”

Чи варто співати для “фанів”?

На сторінках одної української газети співачка розповіла про те, що мріє співати для “фанів”. Гарний голос у неї є, та чи є мовна культура? Це англійське слово зовсім псує смачну українську страву. Ним, на жаль, рясніють сторінки українських газет.

Роздумую над тим, чим, якими якостями слово “фани” здобуло перемогу над українськими словами “поклонники”, “шанувальники”. Очевидно, цікаве й походження цих слів: українські “поклонники” від “поклонятися”, “шанувальники” від “шанувати”, “шана”, а англійське “fun” – це полісемантичне слово з архісеєю “розвага”.

Зі скорботою в душі, згадуючи звірячо вбитого композитора І. Білозора, думаю про те, що він має тисячі й тисячі таки шанувальників, а не фанів – писала з любов’ю до рідного слова світлої пам’яті проф. Роксолана Зорівчак.

Чи матимемо “джек-пот”?

Телевізійні програми в Україні запевняють, що на лотереї обов’язково матимемо “джек-пот”. Та, чи не краще було б заохотити до “великого (казкового) виграшу”, чи “до усміху долі (фортуни)”...

Для англійців “jackpot”, що означає “великий виграш”, має виразну внутрішню форму, пов’язану з грою у покер, але для українця “джек-поти” – це незграбний для вимови, немилосливий транскрибований покруч. Це знуцання над нашою мовою з боку рекламних ділків – “винахідників”.

Невже багаточисленний та малочисленний?

Замість знайти щось своє, деякі мовці

калькують слова та морфологічно-синтаксичні конструкції російської мови. Російській антонімічній парі прикметників *многочисленный* і *малочисленный* в українській мові відповідають пароніми *численний* та *нечисленний*. Напр.: “Під садом починалися численні стежки, якими були пописані всі гори понад Дніпром (Л. Смілянський); “Нечисленні зауваження не знижують рівня аналізованого дослідження” (журн).

У газетах і по радіо й телебаченню часто-густо чуємо та читаємо: “Малочисленні (замість нечисленні) відвідувачі музею; люди, виховані на багаточисленних (замість численних) постановках” і под.

Що було причиною аварії?

“Причиною аварії стала безпечність водія” – читаємо в газеті. “Діти безпечно гралися на проїжджій частині вулиці”.

“такий, що не таїть у собі небезпеки; гарантований від небезпеки”. Безпечність – це відсутність небезпеки. Російські відповідники цих українських слів – безопасный, безопасность.

Правильно було б написати: “Причиною аварії стала (або аварію спричинила) недбалість водія; “Діти безжурно (безтурботно) гралися на проїжджій частині вулиці”.

Чи є “бажаючи”

У газеті читаємо таке оголошення: “Бажаючи взяти участь в екскурсії, повинні записатися в місцевкомі”. Як знаємо, форма активного дієприкметника не властива українській мові, тож треба знайти спосіб, щоб уникнути в наведеній фразі дієприкметника бажаючи. Як це зробити?

Можна вдатись до описової конструкції: “Усі, що (котрі, які) бажають взяти участь в екскурсії”; можна, не міняючи змісту фрази, висловитись по-іншому, підшукавши відповідного прикметника. Узяти хоч би й прикметник охочий. Цим прикметником можна передати думку й у згаданому оголошенні: “Охочі взяти участь в екскурсії, повинні записатися в місцевкомі”.

Чи є відпочиваючи?

“У цьому будинку дуже кепсько організовані розваги відпочиваючих”. У цій фразі легко обминути невластивий українській мові активний дієприкметник відпочиваючих, що виконує тут функцію іменника. Для цього треба вжити від дієслова відпочивати іменника відпочивальник. Це слово є в наших словниках. Слово відпочивальник доречне тільки тоді, коли виконує у фразі функцію іменника, цебто втратило характер дії.

Чи справді слово “існуючий” краще?

“У Польщі розкрито змову, яка ставила своєю метою повалення існуючого режиму”, -- читаємо в газеті; “Все існуюче – не випадкове”, -- бачимо в науковій статті; “Проти такої несправедливості він готовий був використати всі існуючі в нього засоби боротьби”, -- пише автор оповідання.

Як виграли б ці фрази, якби в першій було надруковано “повалення теперішнього (нунішнього) режиму; у другій написано: “Усе, що (котре, яке) існує, і в третій -- “всі наявні в нього засоби боротьби”!

Граматичні росіізми

До граматичних росіізмів належать такі, що не збігаються з українськими в якомусь граматичному значенні – у роді, відмінку, числі тощо: дай (не дай) Бог – замість дай (не дай) Боже, вечором замість увечері, перепись, подпись замість перепис, підпис, продажа замість продаж, по місцям замість по місцях, по дорогам замість по дорогах, шепотом (шопотом) замість пошепки, шестидесяти замість шістдесяти, шестидесятиріччя замість шістдесятиріччя.

Деякі хибні слова і вислови, що засмічують нашу мову

Інтерес замість цікавість
 Із заздрістю замість заздрісно
 Інтерперсональний замість міжособовий
 Ігор замість Ігорю!
 Ілля замість Іллі!
 Йому повезло замість йому пощастило, поталанило
 Його подальше життя замість його дальше життя
 Його було вбито замість його вбито

Микола Дупляк (США)**ЗУСТРІЧ З УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ НА КОРАБЛІ
JEWEL OF THE SEAS**

З приходом весни покращується самопочуття людей, зміцнюються людські духовні та фізичні сили, росте наснага до дальшої праці та нових звершень і нових перемог у кожній ділянці життя. Люди починають частіше говорити про те, як і де провести літні вакації, куди поїхати для кращого відпочинку та кращої розваги. Так і годиться, бо не одною працею і не одним хлібом живе людина.

Цього року ми з дружиною Галею відзначали наші уродини в лютому в морській подорожі кораблем Роял Карібієн “Самоцвіт морів”, яким відвідували Багамські острови та курорт Лабаді на острові Гаїті. Це не була наша перша морська подорож, очевидно. Ми любимо море і прогулянки кораблем по Карибському морі.

Під час кожної подорожі маємо приємність зустрічати на кораблях хлопців і дівчат з України, які працюють тут по шість місяців, а згодом або відновлюють свої контракти з працедавцем, або, повернувшись з відпочинку дома, знову продовжують працювати. Працюють важко і довго. Це факт. Однак, їхня праця цікава. Майже всі вони добре спілкуються англійською мовою. Кожен чужинець на сорочці має шпильку з написом свого імені і країни, з якою приїхав. Ми залюбки придивляємось, чи нема між ними українців і з особливою приємністю зустрічаємою їх, розпитуємо хто вони та звідки. А їм цікаво знайомитись з “американцями”, які чи не весь вік живуть в Америці і спілкуються українською. На нашому кораблі працювало 38 осіб з різних міст України. Ми познайомились із деякими з них, особливою з Анною з Одеси, Любомиром з Тернополя, Богданом із Запоріжжя та іншими. За радянських часів на прогулянкових кораблях не було нікого з України. Радянська тюрма народів закрила українцям вікно до вільного світу. Тепер з вільної України можна їхати на працю там, де кому цікаво, де й інші йдуть. На кораблі згідно працювали люди з 61 країни світу, чи не з усіх континентів. Під кінець подорожі вони влаштували біля басейну похід з національними прапорами. Це схоже на Організацію об'єднаних націй. Українські прапори гордо несли: Анна Самаруха з Одеси, Анастасія Вовк з Кам'янця Подільського й Анатолій Доценко з Києва. Важко передати радість, коли бачимо усміхнені обличчя нашої молоді з України, яка на рівні з молоддю інших країн світу гордо демонструє свою національну приналежність, свою гордість. З цієї нагоди наші прапороносці розважали глядачів з цілої Америки і не тільки українським танком. Ми горді з них. І ви були б, коли б були з нами.

Молодь з України демонструє свою національну гордість.

“Історична подія”

У Нікополі розпочалось встановлення першої каплички Української Церкви

21 березня по праву історичний день для нашого міста, оскільки саме вчора розпочались роботи по встановленню першої каплички Помісної Української Православної Церкви біля місця Свято – Покровського козацького собору, який до спалення його більшовиками належав Українській Автокефальній Православній Церкві. Символічно є те, що капличка буде встановлена у рік отримання Україною Томосу і стане гарним подарунком до цієї події. Наше місто має багато храмів і капличок, але переважна більшість їх – Московського патріархату. Віряни ж ПЦУ мають лише декілька храмів у пристосованих помешканнях. Окремо розташованої церковної споруди у Нікополі немає жодної.

На місце для розташування каплички ще на початку серпня минулого року був встановлений поклонний хрест, який освятив Керуючий Дніпровською єпархією Преосвященніший Владика Симеон разом з собором духовенства у присутності парафіян та представників місцевої влади. Кожної неділі нікопольське духовенство разом з віруючими звершували тут богослужіння за створення в Україні єдиної Помісної Церкви. Духovenство та віруючі Нікопольського благочиння висловлюють щире подяку нашому меценату Романченку Євгенію за жертвовність до Української Православної Церкви з центром у Києві.

Благочинний Нікополя та району ієромонах Меркурій (Скороход)

ЖІНКА-КОМПОЗИТОР. ГЕНДЕР ПО-УКРАЇНСЬКИ.

Наталія Тарасова, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії і педагогіки НТУ «Дніпровська політехніка», доцент кафедри історії і теорії музики Дніпропетровської академії музики ім.М.І.Глінки, музикознавець, член Національної спілки композиторів України

Жінка-композитор — сьогодні цим нікого не здивуєш... Хіба що невротичного героя п'єси Патріка Зюскінда «Контрабас», хворобливо ототожненого зі своїм інструментом контрабасиста, що говорив : «...жінка в музиці грає вторинну роль у творчому сенсі, я маю на увазі створення музики... Або ви знаєте хоча б одну жінку-композитора?» [2] Тим не менш, з десяти композиторів, які щоденно презентуються з екранів ТБ чи на сайтах Фейсбуку, не менше чотирьох — жінки. З дев'ятнадцятого

віку тягнеться нитка імен надзвичайних європейських музичних жінок-авторів, талановитих, хоча і не дуже відомих. Жанна-Луїза Дюмон, відзначена Листом і Берліозом,. Дора Пиячевич, натхнена музикою Брамса, Шумана й Штрауса. Рут Кроуфорд Сігер, модерні пошуки якої порівняні з пошуками Антона Веберна.. Елізабет Маконкі, спокійна до авангарду через любов до англо-кельтського фольклору та музики Бели Бартока [3]. Вражає музика Софії Губайдуліної, однієї з дивовижних представниць жіночого музичного «другого авангарду» двадцятого століття. У Національній спілці композиторів України жінки становлять, мабуть, не менше половини. З них одразу пригадуються видатні постаті : жива легенда, Герой України, лауреат Національної премії ім.Т.Г.Шевченка, по-справжньому велика, що сягає «універсальності взірця» людини-творця, Леся Дичко, 3 молодших поколінь - лауреати численних державних премій, автори симфонічної, камерної, хорової музики Ганна Гаврилець, Кармела Цепколенко, Вікторія Польова, і ще багато імен. І якщо комусь на думку спаде відшукати початок цього жіночого українського музичного авторства, пошлемось на генезу жіночої поетичності з міркувань Оксани Забужко в есе «Жінка-автор у колоніальній культурі, або знадоби до української гендерної міфології»[1]. Попри нищівну критичну рефлексію образу жінки тоталітарної формації як «нічийної землі Великої Блудниці» і «дівки-бранки», зворушує думка про «найпотужнішу традицію жіночого письменства», народжувану

поетичною жіночою душею. Дивною здається, що жіноче “книжкове” письменство почалося з провокативно-скандальної віршованої світської сатири луцької шляхтянки Олени Копоть-Жоравницької, яку 1575 року викликали на суд за “образу честі”¹. Однак “щодо багатющої української фольклорної лірики (понад двісті тридцять тисяч записаних пісень і балад!), то близько двох третин її, як підрахував був ще в минулому столітті М.Максимович, складають голоси жіночі - щонайпосередніша “пряма мова” тисяч і тисяч безіменних ..., незрідка й геніальних поеток, які доносять до нас крізь віки живою й дотикальною чуттєву тканину жіночого життя. Український же модернізм значною мірою завдячує своєму постанню першій відверто фіміністичній авторці — Ользі Кобилянській, а безсумнівної вершини сягає — у поетичних драмах Лесі Українки, формально належної до пантеону “недоторканих” національних класиків” [1, 172].

ФОЛЬКЛОРНА СУБСТАНЦІЯ

Дійсно, “первень” не лише жіночого поетичного, а й жіночого композиторства міститься в найдавнішому шарі - докнижному, фольклорному. Це українське поетичне лоно, проявлене в прадавніх слов’янських колискових, веснянках, гаївках. Тут співочо промовляє жінка - Велика Матір Земля, Берегиня й Захисниця, в обрядових про кохання всупереч смерті й нещасній долі, тут споглядально, драматично чи лірично, чуттєво інтонує жінка - Вічна Вірність і Ніжність, одвічна Віра, Надія й Любов. А кульмінації цей історичний талант досягає, вочевидь, саме в творах вищеназваних і не названих з числа українських жінок-композиторів ХХ століття. В розлогій чоловічій генерації сучасної української

музики кожна жіноча композиторська постать по-своєму мудро й душевно, поетично розвінчує гендерну міфологію.

У Дніпровському осередку НСКУ своє ліричне спростування міфу “другої статі” у композиції являє творчість Валентини Брондзі-Мартинюк. Ще в радянські часи, з 1983 по 1988 року, учениця одного з видатних українських майстрів воєнного покоління, народного артиста України, лауреата Національної премії ім.Т.Г.Шевченка А.Я.Штогаренка, вона з перших творів заявила про усвідомлене призначення зробити власним мисленням і мовою саме фольклорну національну музичну поетику. Через сюжетність, жанрові ознаки, інструментарій опанувувала народно-пісенний мелос у контексті сучасного відчуття й музичного словника ХХ століття.

Початок композиторської творчості поклав найбільш концептуальний жанр симфонії — дипломною роботою В.Мартинюк була Перша симфонія (1983), згодом явилася і Друга (1986). Втіленням потягу до темброво багатой оркестрової барви, потреби у розгорненому симфонічному міркуванні, виразом бажання випробувати сили соборності музичного “слова” стали нові оркестрові й вокально-симфонічні партитури В.Мартинюк-Концерт для оркестру (1990), Три акварелі для оркестру “Ой, летіли лелеки” за повістю Г.Світличної (1992), Поема для симфонічного оркестру (2004).

В камерно-інструментальному різножанровому продовженні цієї лінії творчості відчутне шанобливе “тремтіння” перед музичними відкриттями й знахідками в галузі сонати, квартету й квінтету, фантазії, ортепіанної прелюдії й фуґи, органної мініатюри великих інструменталістів сучасності Б.Бартока, П.Хіндеміта,

Д. Шостаковича, Р. Щедрина, А.Шнітке, українських композиторів-“шестидесятників”.

Це окремий ряд в творах В.Мартинюк, що простягається аж... до... Від Сонати для скрипки і фортепіано (1978), Варіацій на тему української народної пісні “Не співайте півні” для струнного оркестру та фортепіано (1979), Концертної фантазії „Con fuoco” для камерного ансамблю або флейти, скрипки, акордеона, гітари, контрабаса та ударних (1998), Музичного жарту для квінтету духових та ударних інструментів „Фортуна” (2000), Фантазії для фортепіано (2001), Тріо для флейти, віолончелі та фортепіано чи органу (2002), “Зозулі часу” для камерного оркестру (2002), до одночастинної монологічної Сонати-фантазії для скрипки або саксофона і фортепіано „Дочекайся” (2000, 2003), Діалогу для фортепіано й органу, “На полонині” для скрипки й фортепіано, “Елегії” для фортепіано, мелодії для скрипки і фортепіано, Триптиху для струнного оркестру “Нитка Аріадни” (2007), «Інтерв’ю на задану тему» для кларнету соло (2015), «Tempora mutantur» для арфи та фортепіано (2017), п’ес для квартету тромбонів, квінтету дерев’яних духових та квінтету саксофонів, для гітари.

АПОЛОНІЧНЕ Й ДІОНІСІЙСЬКЕ

Від захоплення інструментальним мисленням ХХ століття, і нестримне в творчості В.Мартинюк прагнення виміряти національне музично-“діонісійське” - захадноєвропейським “аполонічним”. Інакше кажучи, підпорядкувати світоглядно-особливе з цитованого фольклорного матеріалу або відміченого фольклорною інтуїцією авторського тематизму — струнким логічним законам організації захадноєвропейських поліфонічних

форм. Таке приховане відчуття творчої боротьби двох начал пронизує Хорал і фугу на дві народні теми (пісні “Йшли воли з діброваи” й “Дивлюсь я на небо” В.Заремби), Фугу та постлюдію на дві українські народні теми (пісень “Ой, у полі білий камінь лежить” та “Ти ж мене підманула”). Фантазію, фугу й епілог на теми пісень українських композиторів лоя фортепіано, Прелюдію й фігу на теми пісень “Рідна мати моя” В.Вірменича й “ Пісня про рушник” ГП.Майбороди. З цього досвіду, композитор сміливо могла бисказати словами С.І.Танеєєва (злистадо П.І.Чайковського після прем’єри кантати “Іоанн Дамаскін”), що контрапунктичний спосіб доведення музичної думки не робить музику ані нудною, ані сухою. Навпаки, слугує ясності, стрункості сприйманого звуко-образу. З прагнення оволодіти найсучаснішим захадноєвропейським досвідом електронних композиторських пошуків в сфері “конкретної” музики народжуються комп’ютерні мініатюри 2000 років “Музика з шумом прибою”, “Вічний шлях”, “Світла туга”. “З гір Карпатських”.

ДО МУЗИЧНОЇ ХОРЕЇ

Але поетика української жіночої композиторської душі не могла позбавити В.Мартинюк бажання доторкнутися “священної хореї” музичного театру. Адже цим шляхом пройшло багато геніїв музики ХХ століття (Стравінський, Берг, Онеггер, Прокоф’єв, Шостакович, решта). Серед українських композиторів своє захоплення музичним театром втілили чимало і з поколінь повоєнних, і з сучасників, з якими спілкувалась особисто й у кого безпосередньо навчалась у студентські роки й після них (Данькевич, Кирейко, Іщенко, Дичко, Скорик. Станкович, Іщенко).

Тому і В.Мартинюк спробувала себе в жанрах балетних та музично-сценічних, дебютувала успішно й потім писала вже за замовленням театрів. Доробок музично-театральний включає хореографічні мініатюри “Пустельник” (2001), “В чарах кохання” (2002) та музично-хореографічне дійство “О tempore, О mores”, донині єдині поставлені на сцені Дніпропетровського академічного театру опери й балету твори дніпровського автору. Не менший акторсько-слухацький резонанс мали й одноактні водевілі “На перші гулі” за В.Васильченком, “По модньому” за М.Старицьким (1985), а також і музика до театральних вистав - “Солдат і відьма” за Андерсоном на сцені Запорізького музично-драматичного театру. “Лісова пісня” за Л.Українкою (2003), “Наполеон і корсіканка” за І.Губачем (2005) на сцені Дніпровського академічного музично-драматичного театру ім.Шевченка.

ПІСЕННА ІНТУЇЦІЯ

Та все ж, без сумніву, пріоритетними для В.Мартинюк є жанри вокально-симфонічні, хорові й камерно-вокальні. Бо тут співається слово і смисл, а мелодія керує формою. Корінні поспівки ліричних, обрядових, історичних пісень і дум, веснянок, різдвяних колядок і скоромовок стають інтонаційною матерією для здійснення несподіваних для слуху ладово-гармонічних перегонів, зростання напружених кластерних вертикалів. Тут органічне відчуття часу плине у контрастних ритмічних змінах, пульсаціях синкопованих і остинатних ритмо-формул. Ще й просторово посилюється тембровою різноманітністю додаткових інструментів (духових, ударних, віолончелі, фортепіано, вібрафону). Невипадково

композиторська інтуїція дуже часто жанрово прохає більш вільних для розвитку музичної думки форм. Окрім наспіву, пісні, гімну, обрисів - хорової поеми, вокалізу, молитви, колядки. Такі — П'ять хорів а капелла (1986), поема для хору та фортепіано “Там над шляхом матуся стояла”(1988), “Вже брами літа замикає осінь” на вірші Л.Костенко (1999), “Радуйся, земле” на народні слова (1999), «Радуйся, земле» на народні слова для мішаного хору (2001), «Яблунева солов'їна» на вірші Ю.Рибчинського для мішаного хору та ударних інструментів (2002), Різдвяні пісні для дитячого хору на народні слова (2003), «Мова золота» на вірші А. Малишка для жіночого (або дитячого) хору (2004), “Осінній сад” для жіночого хору га слова Ж.Бондаренко, «Чистий кришталь» на вірші Г.Сковороди для мішаного хору (2006), «Колискова» на вірші В.Орлова (2010), “Вокаліз” для сопрано та мішаного хору (2011). А в солоспівах вокальна думка вибудовує, окрім природних романсово-пісенних структур, нові, індивідуально чуйні до риторично-дієвих сенсів та емоційної фарби - оповідальні, звукописові, розмовні й хронікальні жанрові форми казки, акварелі, нарису, діалогу. Слушайте “Сонні казки для дітей та дорослих” для читця, фортепіано та ударних на тексти М.Салтикова-Щедрина, С.Пісахова та українських народних казок (1991), Діалог поета та композитора “Сотворіння” для читця та фортепіано на слова О.Вікторова (1998), Три нариси для народного голосу та фортепіано на вірші Г. Світличної (1996), “Море, небо і сонце”, акварель для голосу та фортепіано (1998), Нить Аріадни на слова К.Бальмонта (2002), “Не тревожьте музику руками” на вірші А.Вознесенського (2003).

Окрема сторінка вокально-симфонічних пошуків В.Мартинюк присвячена обробці й авторському переосмисленню власноруч збираних народних мелодій Дніпровського, істинно козацького, мабуть, самого козацького за історико-культурним спадком регіону в Україні. На цій благодатній ниві композиторської праці природно здійснюється долучення до ментально аутентичного джерела народної музичної поетики, На хвилі захоплення новими відкриттями з козацького пісенно-хорового й танцювального фольклору Томаківського.

Солонянського, Покровського, Царичанського районів була створена поема “Маруся Богуславка” на вірші Л.Костенко для мішаного хору й інструментального ансамблю - флейти, кларнету, дудуку, двох бандур, ударних, фортепіано, прем’єра 2016 року. А навесні 2017 року прозвучали кантата “Ішов козак долиною” для солістів, фортепіано, ударних та капели бандуристів та солоспів «Повернися козаченьку» для голосу і фортепіано

БАНДУРА

Щоправда, серцем і душею композиторської праці В.Мартинюк були й залишаються твори для голосу з бандурою й ансамблю бандуристів, часто написані під враженням від спілкування і дякуючи творчому обміну думок із заслуженим працівником культури України, професором С.В. Овчаровою, художнім керівником ушлявленої, відомої далеко за межами нашої країни, капели бандуристів «Чарівниці» Дніпровської академічної філармонії ім.Л.Когана. Прониклива душевність народного співу, ліризм пісенної інтонації й прозоре, різнобарвне звучання регістрів бандури, природна драматична сила і не зрівняний з жодним іншим інструментом, дзвінкий перебіг струн спонукали композиторську

фантазію до створення цілої антології солоспівів з бандурою. В ній і мініатюри, й розгорнуті форми - «Маленька українка» на вірші Олени Пчілки для голосу та бандури(2001), «Прилітай, моя ластівко» на вірші В. Вихруща для голосу та капели бандуристів (2003). «Вільшанка» на вірші Л.Коломиєць для тріо бандуристів (2004). “Тарасу Шевченку” на слова Д.Яворницького, “Вічна весна”, акварелі для флейти. Пан-флейти та капели бандуристів ,за мотивами поезії Т.Шевченка (2014). Репертуар багатьох Всеукраїнських конкурсів виконавців на бандурі неодмінно включає вибрані з сольних п’єс для бандури чи бандури з іншими інструментами В.Мартинюк. Ось лише кілька з них - “Con moto” для тріо бандуристів а ударних, для квартету бандуристів (2004), “Con moto” для бандури соло (2004), 2Нитка Аріадни” для бандури соло (2004), Алюзії на тему української народної пісні “Як поїхав чумак” для бандури та фортепіано (2008), Фантазія на тему української народної пісні “ Не сіяно, не орано” для бандури соло (2011), “ Дощику. Полини” для бандури соло (2011), Бурлеска для бандури соло (2011).

Віднедавна до програм фестивалів і конкурсів долучено і чи не єдиний у бандурномурепертуарі Концерт “Бандура forever” для бандури та струнного оркестру, присвячений С.Овчаровій (2011-2013).

“Ой, у полі, полі світлиця стояла” для бандури соло (2011, Фуга та постлюдія на теми українських народних пісень Минулого року було видано і збірку поліфонічних творів для бандури В.Мартинюк, куди увійшли поліфонічні Інвенція на тему української народної пісні “Ой, у полі біл камінь лежить” та “Ти ж мене підманула” для бандури соло (2012) , інші твори.

ВИСОКІ ІСТИНИ

Позначена спостереженою ще М.Грушевським у давньослов'янському світогляді екзистенційною схильністю, Валентина Мартинюк музично надихає свої твори відкритим, яскравим ліричним почуттям, у випромінюванні котрого і переживаються всі високі істини буття. Через те зустрічаються в музичному плинні композиторської душі вічне і тимчасове, минуле й сучасне, інтимно-особисте й Божественне, пробуджується в ній Віра і промовляє Совість. Саме цим можна пояснити здійснений в творчості В.Мартинюк на початку 2000-х років поворот до духовно-хорової музики. Мабуть, з Божої допомоги, 2016 рік увесь пройшов під літургичним знаком. У головних храмах Дніпра й Кам'янського виконувалися Євхаристичний канон ("Милість миру"), Третій антифон ("У Царстві твоїм") з Літургії Святого Іоанна Златоустого, Поліелей ("Плотіє заснув") з Всенощного бдіння, Велике славослів'я, Ірмоси Великої Суботи, «Антифони степенні восьми гласів», «Ірмоси канону вербної неділі». Під куполами Дніпровського будинку органної й камерної музики лунали Концертна колядка "Ангели радіють", Молитва «Дай, Боже» - для голосу і фортепіано. А у Міжнародний день музики, на найпрестижнішому заході Національної спілки композиторів України, двадцять сьомому міжнародному фестивалі "Київ Мюзик-фест", у Михайловському Золотому Соборі прозвучав хоровий цикл «Монастирський острів. Візантійський хрест». Він виконувався в одному ряду з творами «батьків» музики ХХ століття Б.Бартока, В.Лютославського, К.Пендерецького, поряд з музикою Є.Станковича, М.Скорика, Л.Дичко, В.Сильвестрова, серед творів більш ста композиторів з Франції, Бельгії, Британії, Іспанії, Латвії, Литви, Венгрії, Польщі,

США. Для будь-кого з професійних музикантів це - свідчення визнання, знак посвячення в число шанованих в Україні майстрів композиції. Для В.Мартинюк — це подія, за якою крилися такі непрості духовні переживання, що спіткають людину межі ломки світоглядних стереотипів, Це подія, за "глянцем" якої - непрості пошуки віри у остаточну Вищу правду, властиві людям, котрі вже багато пройшли й подолали на своєму життєвому шляху.

Невеликі, місткі за формою, строгі за висловом, емоційно чисті, духовно-хорові твори В.Мартинюк випромінюють трепетне прагнення будь-якої людської душі — хоч краплі Божественної благодаті. В них відчувається і прагнення Вищої Справедливості, яким скеровувалися духовні пошуки справжніх інтелігентів-композиторів з чуйною совістю, авториів неперевершеної вітчизняної духовно-хорової музики ХХ століття Г.Свиридова. М.Сидельникова, А.Шнітке. Г.Канчелі, А.Пярта. В духовно-хорових творах В.Мартинюк її осібні смисли міцно переплетені з сенсами універсальними, як музичні форми мислення православного хорового співу з західноєвропейськими риторично-мелодійними фігурами, з колядковими, щедрівочними символічними ритмо-мелодичними зворотами, майстерно прочитаними класиками української церковної музичної традиції початку ХХ століття М.Леонтовичем, К.Стеценком.

ЖИТТЯ СЕРЦЕМ

З духовною музикою лише ствердилося у В.Мартинюк з молодю властиве її натурі ставлення до життя як життя серцем. Воно скеровує бажанням материнського навчання молоді, передусім, із композиторськими здібностями. Тим більш, що педагогічній діяльності віддано більш 30 років.

Серед кращих, учнів В.Мартинюк, ті, які й зараз виборюють Гран-прі на щорічному мистецькому святі обдарованого юнацтва “Собори наших душ”, на всеукраїнських і міжнародних фестивалях та конкурсах. В числі її випускників багато вже професійних композиторів, що стали дипломованими, творчо самодостатніми музикантами. Ганна Болдирева. Олена Здоренко, Антон Левандовський, Яся Таган, Денис Черкасов, Олена Шкірська, Таїсія Семянникова, Іван Садовий, Марія Брусенцева, Ганна Кушнір, Ганна Цирульник, Ганна Виставна, Катерина Плахотна і ще є. Винагородою дружності й толерантності у професійному й широкому музичному спілкуванні - зростання спільноти виконавців, музикознавців, викладачів, учнів і слухачів в якості однодумців, друзів. В цьому колі - вихователька кількох “зіркових” поколінь бандуристів Світлана. Овчарова, учасниці тріо бандуристок «Лілея» Олена Завгородня, Ірина Циганник, Тетяна Чернета, професор, музикознавець Світлана Шітова, диригент і співавтор багатьох солоспівів Валентина Здоренко, диригент Любомир Боднарук і співаки Чернігівського камерного хору ім. Д.Бортнянського, доцент Яна Кириенко та керований нею дитячий шоу-кліп-театр «Будьмо разом», лауреат міжнародних конкурсів і фестивалів, кандидат мистецтвознавства Юлія Іванова і хор Дніпропетровської академії музики ім.Глінки, спільчани з різних організацій Національної спілки композиторів України, продовження можливе.

Але найголовніше те, що створене Валентиною Мартинюк — не у шухляді, воно публікується й виконується на фестивалях ”Золотоверхий Київ”, кобзарського мистецтва ім.Г.Хоткевича, “Від Різдва до Різдва”, “Дзвени, бандуро”, “Дніпрова пісня”.

Найближча прем’єра - у лютому 2019 року, коли в Кам’янському музичному коледжі силами студентів і викладачів (солісти, хор, оркестр) має вперше виконуватися пародійна комічна опера в двох діях за літературною ідеєю та лібрето Г.Хананаєвої й Н.Котенжи “Як в далеку давнину”, цікаво жанрово визначена композитором так: “малюнки родової пам’яті”.

Не знаю як для кого, але для мене кожне після концертне враження від музики цієї жінки-композитора лише підтверджує думку про, мабуть, щасливу зустріч мрії з долею. Збіг поглядів, думок, уявлень із способом життя. Ту рідку тотожність мислення й буття, що довів собою Григорій Сковорода. У нашому випадку це музична творчість як єдиний, внутрішньо виправданий, злагоджений спосіб життя Валентини Мартинюк. Музична діяльність як бажаний і єдино можливий устрій буття, злагоджений свідомістю “сродної” праці й сердечністю світовідчуття. Бо ж, як міркував Памфіл Юркевич, “як у серці людини вичерпується олива любові, каганець згасає...”

=====

1. Оксана Забужко. Жінка-автор у колоніальній культурі або знадоба до української гендерної міфології. Хроніки від Фортінбраса. Вибана есеїстика.- К., Факт. 2009- с. 152-195.
2. Патрик Зюскинд. Контрабас. С.- П., Азбука-классика., 2008., 128 с.
3. <https://www.wonderzine.com>

Колонка редактора

Перші дні березня розпочались з імпрези-концерту для молоді Петриківщини «Час обирати свою долю». В програмі:

- Нові й відомі пісні Заслуженого діяча мистецтв України Володимир Забара
- Молодіжний танцювальний ансамбль Дніпровського коледжу електрифікації.
- Відверті діалоги. На запитання присутніх відповідають викладачі та керівництво Дніпровського коледжу електрифікації.
- Книжковий вернісаж. Подарункові видання Всеукраїнського щомісячника «Бористен».

Модератором імпрези виступив шеф-редактор щомісячника «Бористен» Фідель Сухоніс. Подія відбулась за підтримки Петриківська об'єднана територіальна громада Дніпровський коледж електрифікації, Асоціація діячів естрадного мистецтва України, Всеукраїнський щомісячник «Бористен»

“Феєрично пройшов усний випуск журналу Бористен “Час обирати долю” в благословенній Петриківці. Справжньою прикрасою імпрези став виступ неперевершеного Владзімежа Забари!”, - зазначив Фідель Сухоніс.

“Не просяччемо, не простиємо!” Загиблі герої лютого»

Сергій Олександрович Гузенко (позивні Вовк, Шериф) народився 16.10.1987 року у селі Павлівка Верхньорогачицького району Херсонської області. З червня 2018 року мешкав у місті Берислав. Починаючи з липня 2014 року Шериф перебував у лавах захисників України. За його плечима бої за Іловайськ, Вуглегірськ, Дебальцеве та біля ДАП. Старший сержант, головний сержант 1-ї роти 42-го окремого мотопіхотного батальйону 57-ї окремої мотопіхотної бригади. Загинув 4 лютого близько 17.00 в районі селища Опитне Донецької області від кулі снайпера найманців РФ. Похований 7 лютого у Павлівці. У нього залишилися батьки, двоє братів та вагітна кохана жінка, яка має народити менше ніж за 2 місяці.

Сергій Павлович Данілейченко народився 25.12.1990 року у селі Вербовець Катеринопільського району Черкаської області. Старший солдат, старший механік-водій 1-ї роти 8-го окремого гірсько-штурмового батальйону 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади. Загинув 16 лютого о 22.50 в районі селища Кримське Новоайдарського району Луганської області від смертельного кульового поранення, якого зазнав під час обстрілу наших позицій зі стрілецької зброї та міномета. Похований 20 лютого у рідному

Ігор Олександрович Наконечний (позивний Замок) народився 03.07.1988 року у селі Шелудьківка Зміївського району Харківської області. Разом із матір'ю мешкав у селі Геніївка того ж району, а останнім часом – у селищі міського типу Андріївка Волноваського району Донецької області.

Від початку збройної агресії чоловік перебував у складі Збройних Сил України, захищаючи свою країну. Проходив службу у різних підрозділах: у 54-й, 72-й та 28-й бригадах, а з 29.01.2018 перебував у лавах 93-ї.

Старший солдат, навідник бойової машини 93-ї окремої механізованої бригади.

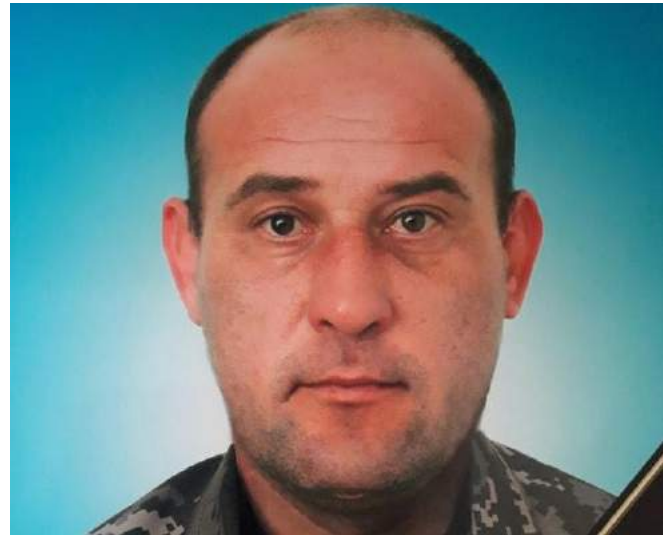
Загинув 8 лютого в районі промзони міста Авдіївка Донецької області від смертельного кульового поранення, якого зазнав під час бою з найманцями РФ. Похований 12 лютого у селі Бахчевик Волноваського району Донецької області. У нього залишилися батьки, сестри, дружина та дві доньки.

селі. У нього залишилися дві сестри та брат.

Руслан Васильович Кондратюк (позивний Кіндрат) народився 02.10.1981 року у селі Війниця Млинівського району Рівненської області. Руслан Васильович брав участь у бойових діях в районах Іловайська, Світлодарської дуги та Мар'їнки. Був поранений, але після одужання повернувся до своїх побратимів. 20.11.2018 року він підписав новий, останній контракт. Солдат, водій зенітно-артилерійського взводу мотопіхотного батальйону 24-ї окремої механізованої бригади. Загинув 15 лютого близько 10.45 в районі міста Мар'їнка Донецької області внаслідок мінно-вибухової травми та осколкових поранень. Похований 20 лютого на сільському цвинтарі Війниці. У нього залишилися батьки, бабуся, сестра, дружина та двоє дітей.

Євген Олександрович Фурсов народився 20.08.1975 року у місті Брянськ (РФ). У 1979 році разом з батьками переїхав до міста Дружківка Донецької області. Незважаючи на те, що народився він у Росії, Євген Олександрович був справжнім патріотом України, щиро любив землю, на якій він виріс. Добрий, відкритий до оточуючих, позитивний та цілеспрямований, чоловік уособлював приклад справжньої мужності та відваги. Дуже захоплювався риболовлю.

У вересні минулого року він підписав із ЗСУ контракт, та після навчання у "Десні" був доправлений до свого підрозділу.

Сержант, військовослужбовець 122-го окремого аеромобільного батальйону 81-ї окремої аеромобільної бригади.

Загинув 23 лютого у Донецькій області внаслідок прямого влучання з ПТРК у бліндаж.

Похований 26 лютого у Дружківці. У нього залишилися батьки, брат, дружина та донька.

Василь Богданович Богоносук народився 18.10.1980 року у селі Раковець Богородчанського району Івано-Франківської області. З 2001 року мешкав у селі Васильків Чортківського району Тернопільської області. З 2015 року чоловік захищав країну від агресора, чотири рази підписував контракт, а з 23.01.2018 року перебував у своєму новому підрозділі. Старший солдат, старший стрілець 3-го відділення 1-го взводу 2-ї роти мотопіхотного батальйону 24-ї окремої механізованої бригади. Загинув 20 лютого близько 17.00 в районі міста Мар'їнка Донецької області від смертельного кульового поранення, завданого снайпером найманців РФ. Похований 23 лютого у Василькові. У нього залишилися важкохвора мати (яка навіть не змогла бути на похованні), чотири сестри, дружина та двоє дітей

Дякуємо за ваш вічний подвиг...

Факти про Шевченка, які не згадували у школі

Шевченко-нездара

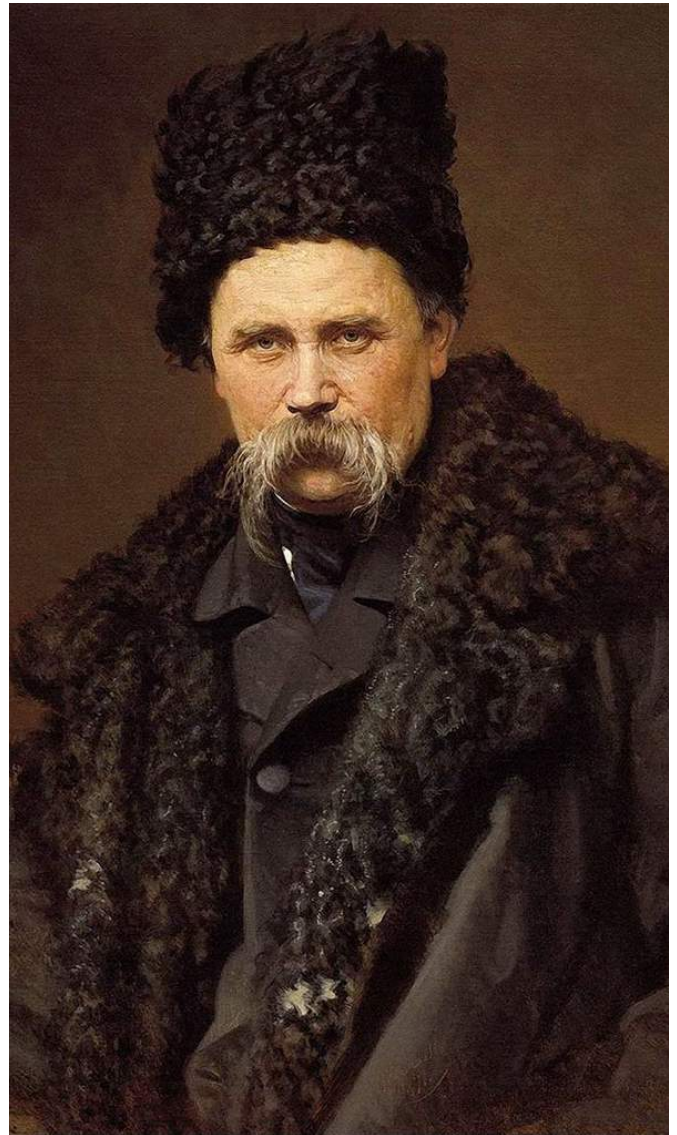
Навіть якщо долею вам накреслено стати великим поетом, все одно знайдеться хтось, хто повідомить вам, що ви геть ні до чого незугарні. Ще будучи дитиною малий Шевченко втік в сусіднє село Тарасівку до дядька-малюра аби той навчив його малювати. “Він подивився уважно на мою ліву руку і відмовив мені навідріз. Він заявив мені, на мій великий жаль, що в мене немає здібностей ні до чого, ні навіть до шевства або бондарства” (з листа Шевченка до редактора “Народного читання”). Але Шевченко не здався і, бачте, має тепер пам’ятники по всьому світу. Готовий вам мотиватор.

Міф про царицю і викуп з кріпацтва

Ви знаєте, що Шевченка викупили з кріпацтва в 1838 році за 2500 карбованців. Це були величезні гроші і їх нібито дала сама імператриця. Втім, це не зовсім так. WIKI Гроші мали назбирати в лотереї, що її проводила імператриця в своєму палаці на святвечір 24 грудня 1837 року за ініціативою друзів Шевченка. В лотереї розігрували різні кришталеві та порцелянові речі привезені з Петербурських казенних заводів, а також портрет Василя Жуковського, поета та вихователя молодого царевича, роботи Карла Брюллова. Але врешті виявилось, що цариця, її донька та син разом сплатили за лотерейні квитки всього 1000 карбованців. Решту грошей, скоріше за все, довнесли друзі Шевченка – Брюллов, Жуковський та Віельгорський.

Шуба і вечірки

Молодий Шевченко був тим ще франтом. З легкістю витрачав гроші на красивий і модний одяг, любив білі парусинові костюми і якимось з гонорару навіть купив собі енотову шубу. Нелегка доля талановитого молодика робила його страшенно популярним в петербурзьких домах. Його друг по Петербурзькій Художній Академії Іван Сошенко, з яким Шевченко ділив квартиру, в своїх спогадах писав: “...Тарас мій частенько став роз’їжджати по вечорах. Він, як то кажуть, увійшов у моду; його приймали скрізь як диковинку. Він став гарно вдягатися, навіть з претензією на франтіство, словом, у нього вселився світський біс”. От вам і сумний кріпак.

Голе селфі

Для нас Шевченко-поет затьмарив Шевченка-художника. А виявляється, до наших днів дійшло понад 800 картин і малюнків Шевченка. А якийсь Шевченко навіть намалював жартівливий автопортрет, на якому зобразив себе голим. Малюнок довго був заборонений цензурою, ну бо хто це малює голих кобзарів!

Ромовий щоденник

Улюбленим напоєм Шевченка був ром. В ті часи ром привозили лише з-за кордону і задоволення це було не з дешевих. Та що там – і зараз недешево любити ром. “Не дешево, зате смачно” – мабуть, сказав би нам Шевченко і налив би по скляночці. Гріх же не випити за 205ий день народження великого поета і художника. За таке нас би навіть Куліш не засудив.

Ворожнеча між народами-сусідами – справа біології, не культури

Вибираємося і в'яснюємо.

В січневому числі нашого видання було вміщено допис нашого постійного дописувача пана Михайла Дзвінки з США «Ворожнеча між народами-сусідами – справа біології, не культури». Через технічну причину побіля цього цінного допису не було вказано ім'я та прізвище автора. Редакція щиро жалкує за цей недогляд та висловлює сподівання що ця прикрість не затьмарить подальшу співпрацю з цим шанованим автором. Нехай Вам, гарно працюється святкується, шановний добродію М. Дзвінка!

Редакція

Ворожнеча між народами- сусідами – справа біології, не культури.

(продовження початок у номері 1 за 2019 рік)

Тваринні агресивні інстинкти не пропали, досі існують у людських генах. Лише трохи загальмовані цивілізаційними і етичними правами, едукацією.

Русь мала родючі землі, і всі сусіди лізли туди, як мухи до меду. Ще в X ст. татарихозари своєю владою сягали аж по Київ. У 865 році князь Святослав вигнав їх з Києва. Але після накиннення християнства Русь втратила мілітарну силу, що було ціллію греків - приборкати войовничу Русь. Русь мала вже дбати про Царство Небесне, а не про життя на землі. Це була цинічна конспірація творців християнства. На Куликовому Полі 1223 року руські війська програли битву з татарами і відкрили їм дорогу до Європи.

Хозари в 740 році прийняли юдаїзм, і наука Тальмуду вчила їх про їхню обраність Богом і право панування над іншими народами. Хозарську державу знищив Чингіс-Хан у XIII ст. Від тоді вони почали наповнювати європейські країни як релігійна ортодоксальна

секта, яка займалася торгівлею і грішми. Пізніше майже з усіх країн Європи їх виганяли. Перед II Світовою війною в Польщі було їх 3,5 мільйони, 10 процентів населення країни. Від них походили такі особи: Юзеф Пілсудський, Фелікс Дзержинський і Станіслав Косьор.

Поляки в десятому столітті ще не проходили Віслу на схід. При Віслі було пасмо 100 км. непрохідних лісів. Населення Польщі не перевищувало одного мільйона осіб. У документі «Dagome iudex» з 891 року східня границя проходила по Віслі. При Віслі на північ були литовські племена ятв'ягів, на південь – Русь. Далі дослівно: на схід від Кракова починається Русь.

У 906 році мадяри знищили Моравську державу, до якої належало Підкарпаття з Краковом і Перемишлем. Від тоді на цих землях господарили мадяри; Краків перейшов до поляків у 991 році. Русини були частиною моравської держави. Так є в документах. Цікаво додати, що Римською Імперією управляв русин Одоакер (476-493 р.р.). Він похоронений у Зальцбургу, біля Відня. На надгробній плиті написано: Odoacer, Rex Ruthenorum (король русинів). (Василь Косаренко-Косаревиц, Московський сфінкс, стор. 85).

Почавши ще від моравської держави, в Студетах і Карпатах поселявали німецькі колоністи. Німецькі назви мають такі місцевості на лемківщині: Рихвалд, Горлиці, Шимбарк. Ще в XII ст. у Кракові було 26 молитовних домів, церков візантійського обряду. Археологи розкопали руїни міста Вісліца, біля Кракова, де виявили присутність візантійського обряду.

Наша руська, лемківська земля була розділена тоді між поляками і мадярами. Наприклад, Чорштин був польський, а Недзіца – мадярська, де вони побудували свій досі гарний палац. Тепер тут Польща. Польський король Казимир Великий почав здобувати руські землі.

Після його смерті, 1370 року, королем став маляр Людвік, а після нього його дочка Ядвіґа, яка одружилася з литовським князем Ягеллом, 1385 року. Тепер об'єднані сили Польщі, Литви і маляр почали свою місію здобування

руських земель, які були нищені монголами.

Поляки не прийняли християнської релігії з настановою «любові ближнього». Поляки від початку були агресивними римо-католиками, а Рим зробив з них своїми «корисними ідіотами», щоб були на службі Римові в боротьбі за поширення володіння Римом на сході – Русь, Литва, Білорусь і далі аж до Москви, що їм не вдалося. Але Рим досі має до Москви дружні відносини. Так, ще недавно «польський папа» Іван Павло II, писав до Олексія Косигіна, щоб він не брав серйозно того, що він, Папа, говорить українцям. На що українська католицька преса обурилася. Україна всю історію була кістю незгоди між сусідами.

Поляки ніколи в історії не дбали про свої західні землі, здавали їх німцям. Ще після I-ї Світової війни в плебісциті німці виграли ці землі – західні й північні. Щойно після II-ї Світової війни Армія Радянська брутально вигнала сім мільйонів німців і передала ці землі полякам. Натомість бувши «польські Креси», Москва забрала і допомгла полякам зліквідувати українське Закерзоння. Ці староруські землі залишилися при Польщі, а українське населення, автохтони цих земель було брутально вигнано на схід-захід. Цей острівець «українського націоналізму» Москва і Варшава не могли толерувати. Вчинений геноцид над українським населенням Закерзоння в 1944-1947/1951 р.р. свідчить про польську культуру щодо своїх громадян, -варварська культура. А католицький клерп показав свою лакомість на українське майно. Яке це є польське «християнство»? Гітлерівці теж були «християнами». Ця сама звіяча генетика.

Українці підписували десятки договорів з поляками в історії. Поляки не додержали ні одного договору. Вічно брехня, зрада, підступ і брак найменшого респекту до українців, білорусів і литовців. Ці народи мали втопитися в польське етнічне море. Культура, цивілізація, християнська етика? Ні, біологія.

Всі польсько-українські відносини і спільну історію не можна розглядати цивілізовано, культурно, згідно з законами. Все це треба розглядати з точки зору біології, а не історії. Це є примітивна, не цивілізована жадоба нищити інших людей, де діють тваринні інстинкти, а не цивілізовані права і закони етики між людьми. Звідси війни, вбивства, жадоба наживи, ненависть до інших людей. Інші не мають права жити на своїй землі, бо треба ці землі забрати,

а людей знищити. Так робили комуністи, німці і поляки щодо українців. Так зробив біблійний бог Єгова з палестинцями. Цей небесний біблійний «Чингіс-Хан» (так його називають автори наукових праць) знищив сім народів і їх землі віддав для свого обраного народу. Читайте Біблію. Злочини як на небі, так і на землі.

Українці, білоруси і литовці мали бути чужинцями на своїх землях у польській державі. Польські туристи говорять: «Литвини нас ненавидять». За всю зрадливу історію.

Самооборона українців викликувала завжди в колонізаторів страшну злість. Українці, які боронили свої землі від окупантів, були «бандитами», «фашистами», а окупанти – ангели з «вищою культурою». Так досі є в польській пресі.

Крім територіальної, мовної, національної ненависті є теж релігійна ненависть. Я не один раз чув у костьолах, що «схізматика дияволу служать». «Лише католицький Бог правдивий» - і інші образливі напади.

Творці християнської конспірації в кулак сміються, як бачать, коли християни самі вбивають себе, ведуть війни між сектами, які до смерті боронять людоподібних, біблійно-етнічних богів з-над хмар. Жиди сміються: на всіх християнських іконах – самі жиди; на комуністичних іконах – теж жиди. Жидів не любите, а до жидів молитесь.

Трагічна правда, вистачить лише один польсько-український приклад. Чи навчаться трагічні фанатики бачити і думати? Як довго ще гупі гої будуть посміховищем для цинічних творців язичницького християнства, себто конспірації?! Треба повернути до мудрої, старої індоєвропейської релігійної філософії. Потрібна нова революція релігійної гідності. Інакше – глупе майбутнє!

Інші факти історії.

Перший «Проект на знищення Русі» був затверджений польським Сеймом у 1717 році. Автором «Проекту» був католицький ксьондз Кубаля. Лише 55 років пізніше, в 1772, безнадійна економічно і мілітарно шляхетська Польща перестала існувати, без спротиву перейшла в руки сусідніх трьох держав: Австрії, Пруссії і Росії. Окупація тривала 123 роки.

Дальші «Проекти» вийшли в 1786 і 1908 роках. Їхня ціль: вогнем і мечем знищувати населення окупованих земель – хоч ці землі вже були окуповані іншими. Поляки далі під окупаціями полонізували раніше

здобуті землі. Тоді поетеса Марія Конопніцька верещала проти німців:
*«Не буде німець плювати
 нам в обличчя,
 Ні дітей нам германити...»*

Вона ніколи словом не сказала проти поляків, які плювали в обличчя українцям, білорусам і литвинам.

Після свого визволення з-під окупації трьох держав, після Першої Світової війни поляки почали знову знищувати всяке українство, ліквідувати шкільництво, нищити релігію, паціфікації сіл, посилення політики Дмовського – введення німецької «Гакати» проти Русі, політика Пілсудського і Береза Картузька. Антиукраїнські дії під час II Світової війни і після – брутальний геноцид над українським населенням Закерзоння і далі ганебна акція Вісла. Злочини польського війська, АК й інших організованих політичних і бандитських груп у місцевостях: Сагринь, Пискоровичі, Терка, Гораець, Павлокома, Березка, Верховина, Завадка Морохівська і багато інших. Багато пролили крові в українських селах. Оборони не було.

Ще з історії.

У 1789 р. – Закриття польським Сеймом українських церковних шкіл.
 1808 р. – Закриття Руського інституту Львівського університету.
 1817 р. – Постанова про викладання в школах Західної України лише польською мовою.
 1862 р. – Закриття українських недільних шкіл.
 Версаль (1919 р.) і Рада Амбасадорів (1923 р.) віддали українські землі полякам з можливістю автономії через 25 років.
 1924 р. – Закон Польської республіки про обмеження вживання української мови в адміністраційних органах, школі, суді (за «Свободою», ч. 58 (1995)).
 1930 р. – Паціфікація українських сіл за панування «святого» Юзефа Пілсудського (він же литовський єврей, кузин єврея Фелікса Держинського. Польський єврей Станіслав Косьор був головним відповідальним за знищення Голодомором 10 мільйонів українців). Всі вони хозарські євреї, не семіти.
 1934 р. – Береза Картузька, в'язниця для українських активістів і священників. Це була ідея Пілсудського, який цього ж року підписав договір з Гітлером про спільну атаку на схід. Пілсудський через рік помер,

а нацисти не потребували польських уланів. 1938 р. – Руйнування церков на Холмщині. Жінка Микити Хруцова походила з Холмщини. Чи допомогла щось людям у біді?

Роки 1944-1947 (51) – проведений геноцид і етноцид над українським населенням Закерзоння, завершений акцією Вісла. Повна ліквідація української національної меншини в Польщі. Польща перший раз в історії, за 600 років, була без української меншини, яка жила на своїх етнічних землях. Українці втратили біля 25 тисяч квадратних кілометрів своїх земель, разом з церквами, могилами своїх предків та їхні культурні надбання. За цей український геноцид ніхто не був покараний.

Ще не запізно, щоб українці приготували до міжнародного суду історичний документ, щоб світ знав про втрати українців на користь шовіністичної Польщі. Шовінізм і комунізм були об'єднані. Це буде своєрідна Реституція. Інакше буде значити, що українці Закерзоння подарували Польщі свої етнічні землі!

Сьогодні доля українського населення і їх активістів у Польщі незavidна. Польські антиукраїнські настрої дуже напружені. Багато ворожих і образливих антиукраїнських написів: «Нема Польщі без Львова і Вільна», «Геть українців з Польщі», «Смерть бандерівцям!», «Львів є польський, а Донбас – російський». Новообраний сенатор від партії Право і Справедливість, Ян Жарин, в одному з консервативних правих видань заявив: «Без Львова, міста завжди вірного Польщі, нема народу Польщі».

Президент Перемишля, Т. Савіцький, заявив, що волів би бачити у своєму місті фестиваль ескімоської культури, а ніж української - (Наше слово, № 26/1996). Перемишль – старе українське місто, загарбане поляками. Мер Перемишля, Роберт Хома: «Якщо українці в Польщі не покаються за Волинь, то напади будуть тривати й далі» - (Наше слово, № 50/2017).

Коли поляки покаються за 600 років незвичайно брутальної україножерної історії на українських етнічних землях, яких нелегально називають «своїми Кресами»? Яким правом: «свої Креси»? Слова Тарашкевича в Сеймі: «Польський шляхтич мав кілька віків повну миску з праці українського і білоруського селянина, то з цього не твориться

жоден титул власности ані до землі, ані до душ».- Ryszard Torzecki, Kwestia ukrańska, стор. 75.

На початку 70-х років минулого століття я розмовляв з українцем зі Львова, який перед війною закінчив Львівську політехніку. Я спитав його, чи їм було краще жити перед війною під польською адміністрацією, чи тепер – під радянською. Він відповів дослівно так: «Тепер як є, таке, але поляків тутуженіколинебуде». Далі він пояснював, що сьогодні на всіх селах Львівщини люди говорять по-українськи. А коли б тут досі були поляки, то української мови вже не було б. Бо поляки проводили брутальну колонізацію.

Біди ніколи не бракувало в різних кутках світу. Ось поезія канадсько-індіанської поетеси Полін Джонсон, яка вкладає в уста старої індіанки, табір якої був пограбований білими пришельцями, такі слова:

*«Ви мій народ пограбували –
дивіться в це страшне лице...*

*Що принесли ви нам, крім лиха, наруги,
муки і проклять?*

*Віддайте нам країну нашу,
отари, стада і гурти,*

*Що нашими були ще доки
ви зволили сюди прийти.*

*Віддайте спокій нам і щастя!
Тоді навчіть нас божих справ...!»*

(Переклад Дмитра Павличка, «Сучасність», № 4/1995, стор.110. У статті Івана Дзюби).

Ось документ про відношення поляків до українців відразу після Першої Світової війни: До всього культурного світа!

Чотири роки польської окупації у Східній Галичині – се безперервний час гноблення і насильств на українським народі. Знищення всіх культурних надбань нашої нації, грабіжницька господарка природними багатствами, кольонізація краю чужими елементами, переміна українських шкіл на польські, закритий українцям доступ до університетської освіти, закриванне українських культурних інституцій, врешті безнастанні труси, арешти, в'язнення, політичні процеси й засуди, - се відносини, в яких живе населення Східної Галичини під окупацією Польщі.

В останнім часі сі відносини дійшли до крайнього напруження. Польська влада в одному

тижні перевела масові у Львові та по всіх містах і селах краю, заповняючи в'язниці тисячами жертв – мужчин і жінок, професорів, учителів, адвокатів, лікарів, інженерів, священиків, студентів, ремісників, робітників, міщан і селян, людей усякого стану й віку, навіть малолітню шкільну молодь. Арештованих у кільканадцять тисяч, не вчислюючи тих, що знаходяться в польських в'язницях з давнішого часу. Арештованим не подається мотивів ув'язнення, безправно тримається їх без переслухання цілими тижнями в холоді й голоді; поліційні і в'язничні влади допускаються різних надужит над в'язнями, навіть побоїв і проливу крові, як се стверджено протоколами свідків.

Причини сих останніх масових арештів і знущань є виразно політичні натури. Уряд польської республіки рішив без ніякої правної основи розписати в окупованій Східній Галичині вибори до варшавського сейму. Проти сього розпорядку українські політичні партії Східної Галичини заложили однозгідно протест і зголосили повну абстиненцію від активної і пасивної участі в сих виборах. Щоб усе таки присилувати українське громадянство до участі, польська влада постановила перевести безоглядний терор над населенням. Урядовими розпорядками заборонено агітацію проти виборів, високими грошовими карами силувано громадян до участі у виборчих комісіях, під покривкою поборювання проти державної саботажі заведено у Східній Галичині наглі суди, під покривкою ловлення збройних відділів, що мали ввійти до краю з-за кордону, заповнено всі села й міста польським військом, врешті в кількох днях переведено в цілім краю масові арештування українських політичних і культурних діячів, щоб позбавити край інтелігентних провідників, зломити одноцільний фронт українського громадянства та під терором війська й поліції перевести вибори до польського сейму. Проти надужит польської окупаційної влади у Східній Галичині український нарід вносив уже багато разів свої жалоби і протести до Союзу народів, до Найвищої Ради та до поодиноких держав Атланти, що застерегли собі вирішення правного положення нещасної країни. На жаль, сумне положення Східної Галичини лишається без змін. Перед українським народом стоїть страшне марево

позбавлення всіх прав людини й нації на своїй власній землі, яку щедро скроплено кров'ю в боротьбі за власну державу.

Потрясені останніми страшними подіями, масовими арештами і знущаннями над тисячами невинних жертв, підносимо наш голос до всього культурного світа, підносимо в надії, що культурний світ не дозволить, щоб на його очах відбувалася страшна ехтермінаційна акція польського народу й держави проти українського народу у Східній Галичині, котрого позбавлено всього, кому не дозволяється навіть, щоб пасивністю при виборах висказав свій протест проти безправ'я, яке над нами твориться.

За вірність поданих тут подій ручимо своїми підписами.

Львів, дня 5 листопада 1922 р.

Др. Григорій Хомишин,
єпископ станіславівський. Йосафат
Коциловський, єпископ перемиський,
самбірський, сяніцький.

Александр Лешкович-Бачинський,
генеральний вікарій архидієцезії львівської.

Юліян Романчук, бувший віце президент
австрійського парламенту, бувший голова
українського парламентарного клубу.

Др. Володимир Бачинський, бувший посол до
австрійського парламенту, голова Народного
Комітету як ексекутиви трудової партії і
Міжнародної Ради.

Др. Лев Бачинський, бувший посол до
австрійського парламенту, голова радикальної
партії, заступник Президента Національної
Ради.

Олександр Барвінський, бувший член палати
панів в австрійським парламенті, голова
християнсько-суспільної партії.

/ж. «Український скиталець», № 21/1923, Відень-
Прага./ж. «Заспів», Львів, ч. 4/1990./

Ось деякі фрагменти спогадів
українців про трагедію на Закерзонні в
перших роках після II Світової війни.

Трагедія Терки – пам'ятаємо!

На початку липня 1946 р. частина
польського прикордонного війська, що
стояло в селі Волковиї, окружило с. Терку,
яке нараховувало понад 110 номерів хат...

А 6 липня 30 осіб з тих, що були за дротами,
перевезли фірманками з Волковиї назад до
с. Терки і силоміць загнали в хату Михайла
Дрозда... Хату зачинили, облили бензином і
досередини кинули дві гранати. Живцем тоді
згоріло 28 осіб, серед них 6 дітей, 16 середнього
віку і 6 старшого. Якимось чудом урятувався
один хлопець – Василь Соняк, а другого – Івана
Небору, коли тікав з палаючої хати, поранила
куля польського вартового, але він лишився
живим... Не буде зайво додати, що про сумну
подію, котра сталася в Терці, появилася
2015 року видана польською мовою книжка
авторства Богдана Гука під назвою “Calopal-
enie – mord zolnierzy polskich na ukraincach v
Terce 8 lipca 1946 roku” – Dokumenty i materialy.

Павло
Лопата,
Наше Слово, № 39/2016

У травні 1947 року військо забрало мене,
щоб виселити на Захід (Ziemie Odzyskane). За
три тижні я надивився, що робили з людьми.
Їх били, впихали пальці у двері і стискали,
змушували ходити босо по набитій гвоздями
дошці, а потім напівмертвих кидали в підвал,
навіть були трупи. Страшно били під вечір. Той
військовий штаб стояв у Жнятині. Я дуже добре
пам'ятаю, як у нелюдський спосіб вивозили
людей з цього села. Нам усе спалили: і пшеницю,
і стодолу, і обору, і сіно. Залишився тільки дім...
Я добре пам'ятаю, як у жовтневу ніч 1946 року
прийшли палити будинки. Спочатку увійшли
на подвір'я сусіда і підпалили, а потім прийшли
до нас. Ми виносили все, що можна було
врятувати від вогню; бігав пес, який вкусив за
поли плаща одного солдата, а той його застрілив.

Солдатів було кільканадцять. Один з них
кричав до мене: знімай черевики! А це були
черевики мого тата... Один солдат мене
схопив, а другий знімав з ніг ці черевики.
Я виривався, але почув автоматну чергу. Одна
куля потрапила в мою ногу, нижче коліна, а друга
– вище коліна... Скільки нам зробили кривди!:
вбили 42-річного батька, забрали віз і коні,

спалили наше господарство, мене підстрілили, а на кінець вивезли в нелюдський спосіб.

Терор продовжувався у 1941-1943 роках і 1947 році. По черзі палили села. Був тоді лозунг: «Від Замостя до Бугу має бути чорна смуга!» Усе це робили польська Армія крайова і Батальйони хлопські.

Ця розповідь – наперекір мовчанню!

Петро Ткачук

Наше слово, №38/2017

Сумні мої дороги.

Перша моя, на щастя неуспішна, дорога вигнання з рідного села Воля Нижня почалася 1946 року. Це тоді проведено примусову депортацію в Україну. Тоді, хто ще мав коня і віз, то їхав, а хто не мав, то своє майно ніс на плечах, бо нас усіх гнали дорогою до станції польські жовніри. Коли ми вже прибули в польське село Посада-Яслиська, то наші знайомі – поляки, з якими ми дружно жили довгі роки, вони нас і ще понад 20 родин зупинили та заховали у своїх хатах. Ми так у схованні жили кілька місяців. На щастя, ми мали в мішках збіжжя на хліб і молоко від корів, то так себе рятували від голоду.

Під час переховування від війська ми тоді з поляками ходили на Богослужіння до костела в Яслиських. Одного разу ми почули з амвона від ксьондза такі слова: “Moї parafianie, zle robicie zatrzymujac ukraincow u siebie bo mniej wam zostanie mienia do podriavu”. («Мої парафіяни, зле робите, затримуючи українців у себе, бо менше вам залишиться до розподілу»).

Тоді нам і нашим приятелям-полякам стало прикро чути, що це був злочин.

Повернувшись тоді до рідної хати, мило було зібрати все з поля. Та не довго тим раділи; прийшли польські конокради, так звана «Банда Стаха», та забрали дві корови і коня. Ми залишилися бідні й залякані.

Майже щоденно приходило в село польське військо, і завжди до нашої хати, бо мій батько був солтисом. Їхні перші слова були: “Soltysie, banderowscy byli?”

Дожили таким чином до весни 1947 року і знов засіяли збіжжя і посадили бараболю та городину. Хоча було сумно жити нам, дітям, бо вже не мали школи, ані церкви (священника Володимира Костишина убило польське військо на Великдень 1946 року).

І настав травень 1947 року. Одного дня раненько прийшло до села польське військо (почалася Акція Вісла), стукаючи у двері, кричали: “Szybko otwierac!” («Швидко відкривати! »). А в хаті ми почули наказ: “Za dwie godziny macie byc zebrani na drodze! Nie zabierac z mieszkani mebli i wiekszych przedmiotow gospodarczych, wyjezdzacie na zachod, na Ziemie Odzyskane”.

Один вояк у хаті весь час слідкував, що вкладаємо у скриню і в мішок. Коли батько з шухляди креденсу вийняв Біблію, «Кобзар» і маленькі портрети Тараса Шевченка, Івана Франка й Лесі Українки, він сказав: “Tych bandytow ukrainskich chcesz ze soba zabierac, nie pozwole”. І відібрав з рук батька та кинув на підлогу. Батько сказав: “To nie bandyci, a roesci”. Він дуже розлютився і вдарив мого батька кільбою карабіна в груди, а коли батько упав на землю, то бив його по спині. Я плакала і просила, щоб не били тата. Потім нас швидко вигнали з хати, зібрали всіх поза школою і приходством, де ще кілька днів тримали під голим небом. Нас гнали на станцію до Вороблика. До одного «бидлячого» вагона завантажено кілька родин. На дорогу дали нам, на особу, половину буханця військового хліба.

Потім один покликав нас, старших дітей, бо підемо по воду, щоб була до життя в дорозі. Коли ми наблизились до загороди, побачила нас господиня, взяла в руки киянку і нею погрозила нам. Вона кричала: “Nie dam wody, niech to ukrainskie nasienie wyzdycha, do Oswiecimia z nimi!” («Не дам води, хай це українське насіння виздыхає, до Освєнціма з ними»).

Коли після років від депортації нам дозволили відвідати рідні сторони, ми побачили всюди щораз більшу руїну – плебанії нема, церква обдерта, уже почали й бляхи дерти з даху, царські ворота з іконами позаду церкви лежать, заросли травою, нема могил.

Коли я це все побачила, як пропадають усі сліди по нас – мені стало дуже сумно.

Анна Олексів з дому Михалик

Наше слово, № 28/2017

Про трагедію села Переводова розповідає Катерина Мазурак-Глух.

Облави, пожежі, нищення господарств, арештування здавалося ніколи не скінчатись. Під час однієї такої облави зігнали господарів до однієї хати, наказавши наносити соломи.

Тоді усіх їх закрили в цій хаті, облили бензином і підпалили. Згоріли живцем: Михайло Сахарчук, Максим Тарасюк з чотирнадцятилітнім сином Михайлом, Микита Гусак, Микола Залуський, Іван Синюк, Томко Мелих, п'ятнадцятирічний Василь Галант також забили трирічну дитину, яка вибігла на дорогу. Ця трагедія відбулася 27 березня 1945 року. Але нашим катам, якби здавалось, що ще замало горя, нещастя і біди завдали нам, бо ще і ще палили, мордували. Вісімнадцятирічного Івана Мазурака вбили без жодних вияснень. Хлопець не крився, думав, що військо його не чіпатиме, бо в нього мати полька.

Одного разу налетіло військо і вбивало всіх, хто тільки їм попався. Вбили дівчину Софію, яка гнала корову на пасовище. Забили ще Григорія і Василя Соколів та Івана Демчука.

У Провідний понеділок, 13 травня 1946 року, до села наїхало багато польських вояків. Почали обливати будинки бензином. Робили це з шаленим криком і сміхом, якби ошаліли. Тоді спалили багато господарств, церкву, каплицю і школу. Зі 190 номерів залишилось у селі тільки 13. Люди, що тоді втекли з села, врятувалися, а ті, що поховались у криївках, - подушилися від диму.

*Спогад опрацювала Марія Паньків
Наше слово, № 26/1999.*

Журналіст Богдан Гук зібрав і записав багато фактів про польсько-українські відносини в недалекому минулому. Ось один фрагмент з цих записів: «Весною 1945 року біля станиці МО в селі Войткова відкрито спільну могилу 7 (числом семи) замордованих осіб, які були в страшний спосіб змасаковані. Відкрило їх місцеве українське населення wraz з большевиками 4 місяці по замордуванні. Знайдені тіла не можна було зразу розпізнати. Поламані руки, ноги, повідрізані язика, губи, носи, вуха, повиколювані очі. Одному з трупів повибивали зуби, на грудях повирізували кишені, до тих кишень повсаджували повибивані зуби. Майже в кожного одного були постягані нігті з пальців. Опісля устійнено, що тими помордованими були: Ільницький Михайло – адвокат з Бірчі, Климківський Осип – волосний вїйт, Савка Степан з Грозьови, Пелікан Петро та Пелікан Микола з Тростянця, Лиско Павло з Войткової та один хлопець з села Кузьмина,

який під час сильних тортур кинувся на коменданта МО та почав утікати. Його по дорозі дігнали польські посіпаки й застрілили.

У місяці березні 1945 року МО арештувала в селі Войткова Ружила Франка. Крім цього арештувала ще в довколишніх селах 17 хлопців, яких забрала буцімто до війська. Усіх вищезгаданих (18 осіб) вивелана Долішню Ліщаву, де на гостинці постріляла та й так залишила. Постріляних похоронило цивільне населення.

У лютому 1945 року польська міліція з Войткова в силі 20 осіб приїхала до Тростянця і спалила господарські забудування Коридорного. При паленні постукали по звірськи. З забудувань не дали нічого винести, а навпаки, кидали в вогонь гранати, щоб не допустити нікого до вогню. Спалили корови і все майно. Вартісні речі забрали з собою».

*З запису Богдана Гука
Наше слово, № 29/2015.*

5.02.1945 р. МО запалила господарство Сокальського Михайла. Його разом з 27-літньою жінкою Анною кинули живими в вогонь, де вони й згоріли. Оставили семеро малих дітей. По такому випадкові польське населення села Грозьова пішло на міліцію просити, щоб таке більше не повторювалось.

22.04.1945 р. МО у Войтковій стягнула сили поляків з Перемишля, Бірчі і Кузьмини в силі разом біля 400-х сот вояків. О годині 4-тій оточили село з погрозами: «До 14 лят виржнеми вшистко». Спалили господарства Ярош Григорія, Царя Михайла, Марковича Степана і ще одне. Вищезгаданих господарів сильно побили і забрали з собою, перевезли біля двох кілометрів і там запалили ще хати Буця Теодора, Буця Івана і Марковича Петра. Ув'язненим казали совгатись біля 500 метрів по болоті, відтак у брутальний спосіб поодиночко всіх мордували. Перед забиттям виймали очі, вибивали зуби, вирізували язика і ламали руки. Опісля почали палити українські господарства і били, хто попав під руки. У той час прибула українська самооборона і вигнала поліційних напасників з села.

При зустрічі поляків з українцями поляки казали виїздити з села тому, що ця земля не є українська.

*Публікацію підготував Богдан Гук
Наше слово, № 30/2015.*

У цих коротких фрагментах відображено паталогічно жадібний незвичайно мегаломанський, і ментально нездоровий метод панування над землями інших етносів на сході. Одна ціль: знищити ці етноси – українські, білоруські, литовські і провести брутальну їх колонізацію. Інакше – колонізувати, покатоличити і пограбувати. Це була вся суть цієї «вищої польської культури».

У цьому ганебну роль виконав польський католицизм. Це не була християнська політика.

Ця велика польська імперія під чужими королями і деструктивною польською шляхтою була під економічним і культурно політичним оглядом колодою на глиняних ногах. Остаточо Польщу скомпроментував останній король Станіслав Август Понятовський своєю любов'ю до німкені-психопатки Катерини, російської цариці. Три сусідні держави розібрали Польщу без одного пострілу на 123 роки.

Польща могла просперувати, якби була така мудра, як Литва. Ось слово про Литву. Цитую:

«Найбільшим результатом шляхетської політики стала Люблінська унія 1569 року, коли литовці мусили віддати Польщі Підляшшя, Волинь, Брацлавщину (східне Поділля) і Київщину...

Із зростанням заможності шляхта інтенсифікувала продукцію, збільшувалась панщина, розширювався перелік селянських обов'язків, посилювалось свавілля адміністрації. Кожне село мало свого єврея, який займався виробництвом панської горілки і пива, орендував у діди́ча церкву, ключі до якої видавав за оплатою на хрестини, шлюб чи похорони.

До того пекла на землі додалась ще у 1596 році Берестенська унія, яка мала на меті підпорядкування православної церкви католицькому костелу, а внаслідок цього полегшення колонізації непольського населення.

Литовці тоді зайняли (від середини XIV ст.) Волинь, Чернігів, Київ, центральне і східне Поділля, тобто майже всю решту українських земель, які не змогли загарбати польські королі. Але це не було національною катастрофою, навпаки, то була дошка порятунку від татарської повені. Займаючи українські і білоруські землі, поганські до того часу литовські володарі нічого не змінювали, а навпаки, самі зазнавали впливу місцевої культури – приймали православ'я, пристосовувалися до релігійних прав і звичаїв, а руська мова залишилась

службовою. Це видно з литовських документів. Від початку інкорпорації литовська держава стала литовсько-руською, де ніхто ні до чого не змушував, а руське і литовське населення займало рівнозначне, під кожним оглядом, місце. Завдяки тому, впродовж більш як 200 років, прожитих двома народами в одній державі, історики не зафіксували жодних конфліктів».

*Микола Сивицький,
Історія польсько-українських конфліктів.
Перший том, стор. 19.*

Полякам було далеко до литовської політичної мудрості і культури. Якщо б тоді була створена федерація поляків, литовців, українців, білорусів, в якій всі мали б рівні права, то така федерація могла б проіснувати досі. Але польська жадоба панувати і грабити свої колонії, то пролилося багато крові і не довело до порядку в слов'янському світі. Польща знищила свої сусідні народи і знищила вкінці сама себе. Якщо б поляки взяли собі приклад від мудріших народів, північних, і прийняли лютеранізм і кальвінізм і відкинули римський католицизм, то Польща зротала б економічно і культурно. Католицизм є досі колодою при ногах поляків. У Європі сьогодні країни католицькі і візантійські – найбільш небезпечні. Нема розвитку. Є якісь деструктивні сили, що керують Польщею. Нагнітання антиукраїнських настроїв у Польщі свідчать, що поляки досі мріють і надіються на допомогу Жириновського з Москви, щоб знову поневолити народи своїх давніх Кресів. Хвора ментальність.

Тут найперше треба в'яснити, хто кого окупував: українці поляків, чи поляки українців. Коли в історії українці, білоруси і литовці вбивали поляків на польських етнічних землях, робили кривду полякам, чи навпаки, всю історію поляки робили брутальну, кровожадну політику на етнічних українських, білоруських і литовських землях? Вся польська ненависть до українців є в тому, що українці боронилися на своїх землях проти польських окупантів. Українців, які боронилися, називають «бандитами», а себе – «ангелами».

Гітлер говорив, що коли здобуде Україну, то половину населення вигубить, а з половини зробить невільників. Москва планувала «знищити українців до ноги, до пня української нації». - Іван Драч, «Свобода», 15 жовтня 1993. Поляки мали подібні плани.

Треба серйозно думати про натуру своїх сусідів. Єдина рада і ціль: мати свої мілітарні сили і своє мілітаризоване суспільство під контролем армії. Єврейські громади в Україні мілітаризуються, мають своїх інструкторів. У всьому є причина.

Жиди в історії, живучи по різних країнах, не мішалися з місцевим населенням, бо мали свій культ Божої обраності, і не треба бути близько з «не чистими». Мали вони свої писання з часів вавилонської неволі. Звідтам мали свій Талмуд, значно доповнений пізніше, з якого вивчали свою расову концепцію. Біблійні твори були перекладені на грецьку мову в половині третього століття старої ери, а потім перекладені на латинську мову під кінець 4-го століття нової ери ("Vulgata"). Це все спонукало до створення протиримської християнської конспірації.

Свою воявничість, агресивність і винахідливість жиди завдячують своєму характері з основною рисою, яку називають «хуцпа» (англ. "chutzpa"). Назагал така характеристика: зухвалість, проворність, мегаломанія, нахабність, безмежна жадоба до грошей і влади, почуття вищости над іншими етносами, брехня. Алан Дершовіц вважає, що за своє панування і перевагу в світі євреї повинні бути вдячними своїй «хуцпі». Тут впевненість у собі, абсолютне почуття власної гідності, відсутність сором'язливості і боязкості. «Хуцпа» для євреїв – це сміливість, здатність змінити свою долю, боротьба з непередбачуваністю. Саме існування їхньої держави Ізраїль, це священний акт «хуцпи». Біблія і Талмуд стоять поза огорожею сучасної цивілізації і гуманізму. Справи сучасної етики.

Життя жидів століттями поміж «гоями», чужим населенням, не завжди було щасливе. Проблем і причин з обох сторін не бракувало. Європейські жиди, названі наукою Ашкеназі, були етнічно хозарського, тюркського походження, зовсім не семітського. Вони мали свої ще кочові прикмети, характер і цілі.

Понад 200 років тому польський політичний письменник Станіслав Стаціц (Staszic) писав, що жиди є заразою (трагедією) для польського селянина («Перестороги для Польщі»). Інший політик того часу, Тадеуш Чацький (Czacki) писав, що треба відібрати жидам монополію на продукцію алкоголю. Біди не бракувало.

Але позитивні факти. Важко уявити собі польську літературу без таких прізвищ: Leopold Staff, Adam Asnyk, Cyprian Norwid, Julian

Tuwim, нобелісти: Wislawa Szymborska (Rotterdam) та Czeslaw Milosz. Віслава Шимборська отримала Нобелівську премію за безмежну любов до комунізму, до Леніна і до Сталіна. А скільки мільйонів жертв замордували її кохані комуністи, вона не хотіла знати. Щастя на крові інших. Поляки кажуть, що вона ненавиділа Польщу і поляків. Після її смерті в польській пресі писали, дослівно: «здохла ще одна комуністка». ("Angora", № 6/2012)

Поляки сьогодні говорять, що не важне, чи Польща буде бідна, чи багата, важне, щоб була католицька. Мрія про католицьку державу, себто таку, яку мали всю історію. Себто державою має керувати католицька сила. Це є католицьке «Шарія право». В ісламських країнах «Коран» має бути державним законом. У чому католицизм поміг полякам в історії? Вірність Римові, католизація і полонізація східних «Кресів», чужих полякам етнічно, руйнувала Польщу, довела до непотрібного проливу крові і спричинила повний упадок Польщі у XVIII столітті. Сьогодні католицькі країни Європи, разом з Польщею, набагато бідніші від протестанських. Я не один раз чув у костелі, що схізматики, кальвіні лютерани – служать дияволу.

Поляки мріють про католицьку Польщу від моря до моря. Але часи змінилися і релігії є відділені від держави. Це є згідно з основами цивілізації і пошанування прав людини. До поляків це не промовляє. Вони хочуть мати католицьку колоду при ногах, яка сповільняє розвиток економіки і культури. Біля 5-7 мільйонів молодих, освічених поляків пішло на роботу до цих кальвінів і лютеранів. А хто має будувати нову Польщу? Чи ті будуть будувати Польщу, які кричать, що «Польща є лише для поляків», хоч самі, здебільша, не є поляками? А таких в Польщі більше і більше. Польщею управлятимуть агенти міжнародних банків і світових фінансових сил. А бідними людьми легше управляти. Полякам залишиться лише надія на Царство Небесне після смерті.

Поляки мали завжди різні етноси в своїй державі. Але католицизм не сприяв добрим відносинам між ними. Католики понад усе. Поляки мають свою королеву Польщі, святу Марію з Сином. Син став християнським Богом. Поляки хотіли проголосити його Королем Польщі, але парламент не підтримав цю ідею. Залишилися без Короля.

Релігійний фанатизм перешкоджає людям думати про добру, реальну і мудру розв'язку економічного, політичного і національного питання. Абсурдальна польська політика про «свої Креси» є шкідлива для політичної культури Польщі. Вороття до середньовіччя вже нема і не буде.

Польські католики робили великі злочини в історії на українських, білоруських і литовських землях. Після Першої Світової війни польська влада намагалася ліквідувати всяку культурну активність на загарбаних землях чужого етносу. Нищення бібліотек, шкіл, клубів, пацифікація сіл, україножерна діяльність Р. Дмовського і Ю. Пілсудського (його Береза Картузька в'язниця) викликувало спротив населення і ненависть. У 1934 році Юзеф Пілсудський підписав з Гітлером договір про спільну атаку на східній землі. Цей арогантний і злочинний Пілсудський став «святим Юзефом». Його погруддя було виставлене в костелі Апостолів Петра і Павла в Лігниці, Сілезія. Митрополит Шептицький не може бути святим.

У 1938 році польська влада провела брутальну акцію нищення православних церков на Холмщині. Про це є велика література і документація.

Треба ще пригадати, що у 1938 році гітлерівські християни помогли малярським католикам поневолити українських християн, оборонців Закарпаття. Мадяри передали 500 українських повстанців у руки польських військових. Польські католики тайно, без суду, розстріляли всіх 500 українських повстанців. У цьому році треба відзначити 80-ліття цього бандитського вчинку польських католиків проти українських християн, які обороняли свої історичні землі на Закарпатті.

Варто запитати, яка є моральна вартість войовничого християнства від початку свого існування в Європі?

Ми відзначаємо пам'ять про «Небесну Сотню», знищену московськими агентами, а тут маємо п'ять разів більше жертв, знищених по-варварськи, брутально польськими католиками.

А чи польські християни виступили в обороні українських християн, викинутих по-бандитськи з своїх домів на українському Закерзонні? Нічого не зробили. Сором їм! Навпаки, були самі лакомі на українське майно!

Український народ перший раз після 700 років

політичного небуття досягнув найвищу свою цивілізацію – самостійну державу. Поняття «український народ», «українська нація» перший раз входить у словник Європи. Доти українців не було, були лише росіяни, поляки й інші. Але ця українська держава існує на злість сусідам.

Українцям украї потрібна сильна Армія та значна мілітаризація суспільства під контролем Армії. Суспільства не можна залишити зовсім без власного захисту. Так було при комунізмі. Жидівські громади в Україні мілітаризуються. Чому? Револуція Гідності повинна бути теж сконцентрована на економії, яка не повинна бути контрольована міжнародними спекулянтами, які фінансово загрожують українському суспільству і державі. Українці спроможні досягнути рівень таких «щасливих народів, як Данія, Норвегія, Фінляндія». Але треба проаналізувати, як вони це досягнули.

Політичний філософ Leo Strauss (1899-1973) писав, що людство об'єднує лише одна спільна прикмета: біологічно-тваринний інстинкт. Звідси війни, терор, ненависть.

Євангеліст Матвій повчав народи, щоб жили мирно і перекули мечі на орала. Інакше повчав свій народ пророк Іоїль: «Перекуйте орала ваші на мечі; серпи ваші на списи; слабкий нехай говорить: «Я сильний». (Іоїль 3:10).

Своя сила підкріплює людську і національну гідність і забезпечує народ від чужої звірячої інвазії.

На похилене дерево кози скачуть.

Михайло Дзвінка (США)

Bradenton, FL.

(продовження,

початок у номері 1 за 2019 рік)

З листів в редакцію

Редакція журналу “Бористен” помістила в квітні дуже вартісний вступ про те, що в біжучих числах будуть видаватися дописи про визначних людей Слобожанщини та Донеччини. Тому у травневому числі започатковано цю серію статей, які мають показати читачам нашого південно-східного сходу, що Слобожанщина і Донеччина були наші дуже важливі області, у яких жило дуже багато патріотів письменників, поетів, політиків, що ці землі не були територією “Руского міра”, що це земля, яку наші князі Київської Русі своїми мечами боронили від різних кочових орд, що шукали випасу худоби в наших степах, а також шукали викупу - данини нашою пшеницею, бо самі не хотіли займатися хліборобством. Багато козацької крові, нещасних бранців вели до турецьких базарів, де продавали невільників на тяжкі роботи веслування на турецьких галерах, а дівчат продавали до турецьких гаремів, а між ними була і дівчина з Рогатина, яку назвали Роксоляною. Ця частина України насичена кров’ю наших нещасних людей, як їх гнали татари на продаж до Туреччини. Скільки загинуло козаків боронячи ці землі від всіх нападів татар під час 300 років, коли московські царі платили татарам за те, що вони будуть нападати на Україну по 4 рази на рік, бо хотіли в той спосіб ослаблювати Українсько-Литовську державу, а потім Польщу. Українське козацтво гетьмана Самойловича допомагало москалям здобувати побережжя Чорного моря, Перекоп, а також і гетьман Іван Мазепа був у одному з походів.

У цьому травневому журналі я також навчилася, що мою улюблену пісню “Дивлюсь я на небо та думку гадаю, чому я не сокіл, чому не літаю, чому мені Боже Ти крилець не дав, я б землю покинув і к небу злітав...” написав Михайло Петренко та не знали, що це композиція Людмили Олександрової. Також ніхто не писав у різних програмах на концертах,

що пісня “Взяв би я бандуру...” була написана Михайлом Петренком, що жив під час сильного московського царського панування в Україні. Також є згадано багато поетів, письменників, романтичної доби, що жили в Харкові, вчилися, були великими патріотами, належали до Кирило Методіївського братства, спілкувалися з визначними провідниками Українського Народу: Тарасом Шевченко, Миколою Костомаровим та іншими.

Мушу таким поділитися, що коли була спостерігачем на виборах до Верховної Ради в квітні 2006 р. в Луганську то зустрічала чудових людей, але також побачила, що всі чотири президенти не цікавилися Донеччиною, не працювали над занедбаною частиною України, яку тільки використовували олігархи, щоб як найбільше заробити грошей з різних копалень. Про це писала в кількох моїх книжках та в “Дорогах життя”. На жаль не могла вислати мою книжку до бібліотек Луганська, Донецька та інших міст, що в зоні постійних боїв з сторони московських каті.

Любов Василів-Базюк

«Березень місяць Шевченківський»

Величавий Концерт в честь Тараса Шевченка

Українська громада південно-західньої Флориди величаво відзначила 205-ті роковини геніяльного поета України-Тараса Шевченка—концертом клясичної української музики, яку блискуче виконали сестри Наталя і Ольга Пасічник. Вони прилетіли з Європи вього на кілька днів, щоб гідно звеличати пам'ять невмирущого Поета.

Концерт відбувся в Українському Релігійному Осередку ім.св. Андрія в Норт Порті. Наталя Пасічник, піяністка Королівської Академії Музики в Стокгольмі, давала короткий вступ до музичних композицій, які вона і Оля виконували, та розповідала про українських композиторів, які створили ті унікальні шедеври (М.Лисенко, Я. Степовий, Д.Бонковський, М. Скорик, В. Косенко, М.Колеса)

Оля Пасічник, солістка Варшавської Опери, з великим почуттям передавала зміст пісень, які вона співала своїм чудовим, сильним сопраном. Наталя Пасічник започаткувала програму «Сонатю Б Мажор» М.Березовського, маловідомого українського композитора, якого ставлять на рівні з Моцартом. Потім слідували «Українська Рапсодія:Думка-Шумка» М. Лисенка та в'язанка коломийок М. Колеси. Ольга Пасічник чудово виконала пісні на слова Шевченка : «Садок вишневий коло хати», «Мені однаково», «Ой три шляхи широкії», «Нащо мені чорні брови», та «Як би мені черевички». В другій частині Ольга виконала на слова Лесі Українки «Стояла я і слухала весну», а потім пісні: « Як на небі зіроньки», «Вони стояли мовчки» та «Сумний я» на музику В. Косенка. На закінчення непересічної програми Наталя і Ольга Пасічник виконали три народні пісні на музику М. Лисенка. Приємною несподіванкою вечора був виступ Назара, сина Олі Пасічник, який навчається гри на скрипці у Музичній

Академії в Бельгії. Святочний вечір закінчився «Заповітом» Шевченка. Авдиторія, стоячи, гарно дякувала виконавцям за чудовий вечір в честь Тараса Шевченка. Було надзвичайно приємно мати таких визначних виконавців як піяністка Наталя Пасічник, яка концертувала в Європі, США, Японії, Аргентині та брала участь у багатьох міжнародних фестивалях. Окрім сольових виступів Наталя навчає майстер кляси фортепіяна і є на міжнародних журі. Вона є палким дипломатом промоції української музики в світі. А Оля Пасічник виступала у головних ролях багатьох опер у славних театрах Європи, Австралії, Канади, Японії та США. Отримала багато нагород та признань і має понад 50 дисків. Щира подяка за великий успіх концерту належить членам Громадського Комітету південно-західньої Флориди, а особливо Юлії та Сергієві Лопанчук, Нелі Лехман, Нусі Мацілінській, Богданові Боднаруку, Лесі Попель, Ліді Білоус, Ромі Гуран, Галі і Вікторові Лісничим, Дарії і Євгенові Томашоским, Богданові Гурану та Христі Чайковській (фото).

*проф. Віра Боднарук, голова
Громадського
Комітету
Норт Порт, Флорида
Фото Христя Чайковська.*

НОВИЙ ЗРАЗОК ЕПІСТОЛЯРНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ярослав Грицков'ян. "Листування Ярослава Грицков'яна". Вибрав і до друку підготував Володимир Пилипович. Видавництво "ДОМІ". Перемишль 2018. – С. 442.

З приємністю спостерігаємо за появою на видавничому ринку нової публікації знаного в Польщі заслуженого громадською діяча, науковця та педагога, автора бібліографічних праць і підручників української мови, з яких і досі вчать учні початкових і середніх шкіл з українською мовою навчання, -- д-ра Ярослава Грицков'яна. Названа публікація – це другий зразок епістолярної літератури автора. Перший знаходимо в публікації "Translatio. Про переклади і перекладачів української літератури в Польщі" (Перемишль, 2015).

Крім того, листування Ярослава Грицков'яна, -- це окрема сторінка до вивчення польсько-українських відносин в інтелектуальній площині після Другої світової війни. Це особливо важливе, бо ж тоді в Польщі насильно ополячувалось і знецінювалось усе, що українське, а запроторених українців на польські понімецькі землі після операції "Вісла" постійно залякували, цькували та переслідували, автора тощо, польські органи безпеки. Книжка присвячена св.п. Лесі Грицков'ян – дружині пана Ярослава.

Життєвий шлях автора до науки та знання насичений багатьма злетами та прикрими спадами, амбітними проектами тощо. На тому шляху не обійшлося без плідного листування з багатьма видатними людьми науки та культури в Польщі і поза нею. Збережене й опубліковане листування стало основою цієї публікації.

Ярослав Грицков'ян студіював на кафедрі русистики Ягеллонського університету в Кракові. Тут колись працювали українські професори – письменник і літературознавець Богдан Лепкий, визначний фонетист і діалектолог Іван Зілинський та професори Академії мистецтв Іван Годис і Лев Гец. Юний студент цікавився українською літературою, в тому й творчістю Миколи Гоголя. Свою магістерську працю "Идейное и художественное значение фантастики в творчестве Гоголя" захистив 1958 року. Про видатного земляка опублікував статті у варшавському "Нашому слові", напр. : "Співець краси України". До речі, у статті знайшовся й український

лист Миколи Гоголя до польського поета й письменника Богдана Залеського. Згодом Грицков'ян публікує в цьому ж тижневику та в "Нашій культурі" ще й інші статті про Гоголя.

Пошуки Я. Грицков'яна за матеріалами до магістерської праці стали причиною листування з багатьма визначними людьми науки, в тому й з мовознавцем проф. Олексою Горбачем з Німеччини. Закордонним листуванням юного адепта науки зацікавилися органи безпеки, які з того часу стояли на перешкоді його нормальному спілкуванню з людьми науки й створювали важкі умови життя. За ним встановлено постійний нагляд. Серед кореспондентів Грицков'яна були письменники, літературознавці, історики, політологи й педагоги, які відображали різні аспекти українського життя не лише в Україні та в Польщі, але й в Німеччині, Канаді, Америці, Австралії, Чехословаччині та Югославії. У Кракові Я. Грицков'ян потрапив до українського студентського руху та в ряди молодшої інтелігенції, що, за визначенням тодішньої влади, творила т.зв. "культурне підпілля".

Надії пана Ярослава на працю в університеті зазнали краху, коли міська влада відмовила йому продовження прописки в Кракові. Довелось шукати праці в Кошаліні, що над Балтійським морем. Там Грицков'ян обіймав різні посади в педагогічній ділянці. За ним понад шістьдесят років праці й великий життєвий досвід. Як філолог і літературознавець, дослідник опрацьовував питання українсько-польських літературних відносин під керівництвом знаного польського вроцлавського славіста проф. Мар'яна Якуб'єца. Упродовж кількох років працював над докторською дисертацією, а це дозволило йому підтримувати наукові контакти з українцями багатьох країн. Саме тоді збільшується його кореспонденція з різними людьми науки. Успішний захист дисертації п.н. "Literatura ukraińska w przekładach i krytyce polskiej lat 1945-1965" під керівництвом Мар'яна Якуб'єца, відбувся 1977 року в Інституті слов'янської філології Вроцлавського університету. Рецензенти цієї праці – професори З. Баранецький і Ф. Неуважни запропонували її книжкову публікацію. Мабуть, внаслідок втручань служби безпеки, люблінське видавництво не опублікувало її. До речі, довголітні контакти з Мар'яном

Якуб'єцем увінчалися справжньою дружбою. Проф. М. Якуб'єц підтримував Я. Грицков'яна та заохочував до творчої праці, до габілітації.

Важливе значення для Грицков'яна мала участь у Всесвітньому фестивалі молоді та студентів у Москві. Тут нав'язуються нові корисні контакти та знайомства, в тому й з учасниками Фестивалю зі Львова. У книжці автор не без причини пише: "...контактуючись з Україною, я рахувався з ситуацією моїх кореспондентів і в листах обмежувався до гладких висловів, які не могли б стати предметом будь-якого оскарження". Листи були для нього цінним історичним джерелом, тому зберігав їх упродовж десятиліть. Серед опублікованого епістолярію найбільше листів з України та Польщі. Особливу цінність зберігають листи відомих українських письменників: Григорія Лужницького, Миколи Бажана, Олеса Гончара, Романа Іванчука та дослідників української літератури: Дмитра Чижевського, Івана Панькевича, Мар'яна Якуб'єца, Ришарда Лужного, Юрія Луцького та інших.

Після розкриття засекречених архівів польської служби безпеки м. ін. виявлено, що Я. Грицков'янові не дозволено в 1964 році перейти на пост асистента в Люблінському університеті. Вже після захисту докторської дисертації йому закрито шлях до праці у Вищій педагогічній школі в Слупську. Органи безпеки не дозволили опублікувати його докторську дисертацію тощо.

В опублікованих у цій книзі листах йдеться про шлях Я. Грицков'яна до науки та про наукові проекти – реалізовані і нереалізовані, про його видавничі справи, напр.: він бажав опублікувати в Україні народні пісні, які зібрав від депортованих із Закерзоння 1947 року земляків. Цей проект ніколи не здійснився. Як дослідника, Я. Грицков'яна цікавила також творчість львівських поетів модерністичного угруповання "Молода муза" та літературної групи католицької орієнтації "Логос".

1957 року Я. Грицков'ян дебютував як літератор, публікуючи в "Нашому слові" свій перший фейлетон "Не підвели" під псевдонімом В. Перченко. Опісля друкувався під псевдонімом Г. Бойчук. Значна частина його творчого доробку опублікована у цьому ж "Нашому слові", місячнику "Наша культура" та в альманасу "Український календар". Автор

друкувався також в "Slavia Orientalis" та в інших польських наукових журналах.

Дбайливо видану книгу завершує добірка листів Я. Грицков'яна до Володимира Пилиповича, в яких відбита спільна праця над виданням збірника україномовних досліджень Я. Грицков'яна і складеної ним бібліографії перекладів української літератури в Польщі.

За наукову працю Ярослава Грицков'яна відзначено грошовою нагородою Українського наукового інституту Гарвардського університету за Бібліографію польською літературознавчої україністики за 1945-1985 рр.; висунено на відзначення Державною премією в галузі науки за співучасть у виданні п'ятитомної праці "Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті"; за науковий доробок йому присвоєно звання Почесного доктора Кіровоградського інституту регіонального управління та економіки. З цієї нагоди в Кіровограді появилася книжка "Життя у світлі освіти. *Studia in honorem*. Науковий збірник на пошану Ярослава Грицков'яна".

У рецензованій книзі опубліковано 202 листи: 151 адресованих до Ярослава Грицков'яна і 51 написаних Я. Грицков'яном; 43 адресантів і 27 адресатів, яких упорядник вибрав із домашнього архіву пана Ярослава. Книга вражає прозорістю текстів, які доповнюють примітки під листами. Зайвими видаються помічені на початку книжки чужі слова "мейл", "бестселер", "пресінг" і "фестштіфт", що мають свої відповідники в українській мові і не було потреби користуватись ними на сторінках цієї цінної книжки.

Публікацію у твердій обкладинці помаранчевого кольору доповнюють іменний та географічний покажчики та зауважені помилки. Тиражу публікації не названо. Рецензована книжка цікава для всіх, а особливо для тих, хто знав або знає її а втора, хто жив або живе у Польщі. Для мовознавців вона цікава м.ін. з огляду на мову листів українських авторів, яку упорядник зберіг без змін. Листування Ярослава Грицков'яна збагачує також цікаву епістолярну літературу, а дослідникам допоможе у вивченні польсько-українських післявоєнних відносин.

Микола Дупляк
(США)

ПРАВОЗАХИСНА БОРОТЬБА ЗА МОВУ

Виступ Сергія Мельничука на урочистостях з нагоди 30-річчя Ніжинського товариства української мови і 150-річчя ВУТ "Просвіта" ім. Тараса Шевченка.

Із проголошенням Незалежності України імперській шовіністичний апарат радянської окупаційної адміністрації не був усунутий від влади, а гасло – модернізація державної структури, було використано для «випуску пари» з населення, не на жарт збуреного авторитарним правлінням КПРС. Фактично, імперські чиновники під гаслами демократизації та ринкової економіки, за допомогою злочинного світу, конвертували свої посадові повноваження у майнові статки, що дозволило авторитарно-адміністративний ресурс панування змінити на сучасні технології фінансово-майнових махінацій. Тобто, комуністи і бандити стали панами, - панами із шовіністичною ідеологією, спрямованою на знищення основних ознак національної ідентичності титульної нації України, до яких належить українська мова. Сьогоднішнє становище української мови і культури в Україні та прагнення колаборантів в органах державної ладі України звести нанівець основні ознаки національної ідентичності українців у суспільному житті, створюють реальну загрозу втрати Незалежності України. Переїхавши, після окупації Луганська, із Луганська до Києва я продовжую свою правозахисну діяльність щодо відновлення порушеного конституційного ладу України у сфері застосування державної - української мови. Після перипетій судових процесів, які тривають майже два роки, за моїми позовами до Міністра МВС України Арсена Авакова та заступника голови Національної поліції України – начальника кримінальної поліції В'ячеслава Аброськіна про визнання протиправним невикористання цими посадовими особами української мови як державної при здійсненні повноважень органів державної влади, я зробив висновок, що мінімум 60 - 70 % чиновників державного апарату складають носії московської імперської ідеології. Не буду зараз зупинятися на нюансах згаданих судових процесів, оскільки ця тема потребує окремого обговорення,

основні обставини якої викладені мною 8-го квітня 2018 року у статті «Судовий позов проти Авакова і Аброськіна» на сайті «Радіо Свобода». Споглядаючи в Києві за самовпевненою діяльністю колаборантів в органах державної влади пригадуються збори, у період з 2003 по 2006 рік, в офісі Луганської обласної «Просвіти» громадських товариств і об'єднань Луганщини національно-державницького спрямування, на яких неодноразово в письмовій формі згадані товариства і об'єднання зверталася із колективними зверненнями до вищих посадових осіб України (Президента України, Генерального Прокурора тощо) з вимогою відновити на Луганщині порушений порядок, установлений Конституцією України у сфері застосування української мови як державної, та наводили факти цілеспрямованого злочинного зловживання посадовими особами Луганщини своїм службовим становищем усупереч інтересам служби щодо обмеження конституційного права громадян на всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України, що призводить до розпалення міжнаціональної ворожнечі та міжнаціональних конфліктів за мовною ознакою, створюючи таким чином загрозу територіальній цілісності України. У відповідь надходили формальні відписки, які за своїм змістом нагадують явку з повинною про системне знищення стійкою ієрархічною структурою посадових осіб органів державної влади основних ознак національної ідентичності титульної нації України. Таке злочинне ставлення відповідних державних органів та окремих посадових осіб до згаданих колективних звернень громадськості Луганщини стало одним із чинників сьогоднішньої окупації окремих районів Донецької і Луганської областей. Проводячи із цими спогадами аналогію діяльності можновладців п'ятнадцятирічної давнини в Луганську із сучасною діяльністю державних можновладців, невільно виникає думка, що результат згаданої діяльності для України може бути подібним окупації Луганська, - окупація московією усієї України.

У 2017 році мною видане друге доповнене видання збірки документів і публікацій

власної правозахисної діяльності під назвою «Моя боротьба за мову». У книзі розміщені копії вище згаданих колективних звернень громадських товариств і об'єднань Луганщини до вищих посадових осіб України із повідомленням про злочинну діяльність посадових осіб Луганщини, що створює загрозу територіальній цілісності України; та розміщені копії формальних відписок, із конкретними підписами посадових осіб, номером реєстрації і датою відповіді, на згадані звернення, які за своїм змістом нагадують явку з повинною про системне знищення стійкою ієрархічною структурою посадових осіб органів державної влади основних ознак національної ідентичності титульної нації України. В анотації до своєї книжки я зазначив: «Збірка документів правозахисної діяльності автора книги документально висвітлює процес поширення нацистської ідеології «Русского мира» в Україні, зокрема в Луганську, як плацдарм для воєнної інтервенції кремлівсько-терористичних військ в Україну під приводом захисту російськомовного населення. Автор сподівається, що дана збірка документів незабаром стане матеріалом для професійного дослідження працівниками СБУ». Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського додала друге доповнене видання книжки «Моя боротьба за мову» до колекції електронної бібліотеки «Україніка». Кожен може зайти на сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського та ознайомитись із даною книжкою. Але, належної реакції СБУ на публічно розміщені документи в даній книзі, які фактично є речовими доказами обставин та фактів злочинної антидержавницької діяльності посадових осіб органів державної влади, що призвели до втрати території та зміни державного кордону України, - мені поки що не відомо. До мене доходять чутки від компетентних знайомих, що матеріали книжки «Моя боротьба за мову» використовуються певними працівниками спецслужб як компромат на посадових осіб для власного збагачення або лобювання власних чи кланових інтересів в заміन на нерозслідування даних фактів. Уже рік як Конституційний Суд України визнав неконституційним закон України «Про засади державної мовної політики», у результаті чого Закон втратив чинність. Рік

Україна живе без закону, який за Конституцією України, визначає застосування мов. Подані більше двох тисяч поправок до прийнятого у першому читанні проекту закону «Про забезпечення функціонування української мови як державною» свідчать про важливість цього закону, особливо під час російсько-української війни, у якій українська мова відіграє функцію стратегічної зброї. Однак, на підставі висновків зі свого досвіду правозахисної діяльності, навіть із прийняттям закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» із позитивними для української мови поправками, просвітянам не варто розслаблятися, оскільки в Україні основна проблема не в законах, а в їхньому додержанні. Пригадайте, з якими оптимістичними емоціями та настроєм українці сприйняли у 1996 році прийняття Конституції України, зокрема норми статті 10, у якій українська мова наділялася статусом державної мови, а держава взяла на себе зобов'язання забезпечити всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. Навіть після ухвалення рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 року «Про офіційне тлумачення положень статті 10 Конституції України щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та її використання у навчальному процесі в навчальних закладах (справа про застосування української мови)», Рішення яке є обов'язковим до виконання на території України, остаточною і не може бути оскарженим, а Кримінальний кодекс України встановлює за умисне невиконання рішення Конституційного Суду України відповідальність у вигляді позбавлення волі до восьми років, - мені приходить із 2002 року до сьогоднішнього дня у судовому порядку відновлювати порушені вище згадані конституційні норми застосування української мови як державної. Мені неодноразово вдавалося зобов'язувати, через суд, органи прокуратури та МВС України у м. Луганську дотримуватися порядку, встановленого Конституцією України у сфері застосування української мови як державної. Особливого розголосу, як в Україні так і за її кордонами, набрала безкомпромісна боротьба між мною і державною структурою

України за отримання освіти державною мовою під час мого навчання у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля (далі СНУ ім. В. Даля). Найбільшим своїм досягненням у правозахисній діяльності вважаю рішення Жовтневого районного суду м. Луганська від 15 жовтня 2012 року, у якому суд розглянувши мій позов визнав дії професора конституційного права СНУ ім. В. Даля Фоміна А.І., - відмову викладати мені лекції українською мовою, - протиправним, та зобов'язав адміністрацію СНУ ім. В. Даля забезпечити всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах діяльності СНУ ім. В. Даля для позивача. Додаткова інформація: професор конституційного права Фомін А.І. у серпні 2012 року був делегований тодішнім Президентом України Януковичем В.Ф. до робочої групи з питань розроблення системних пропозицій стосовно українського законодавства щодо порядку застосування мов в Україні та проекту Державної програми всебічного розвитку і функціонування української мови.

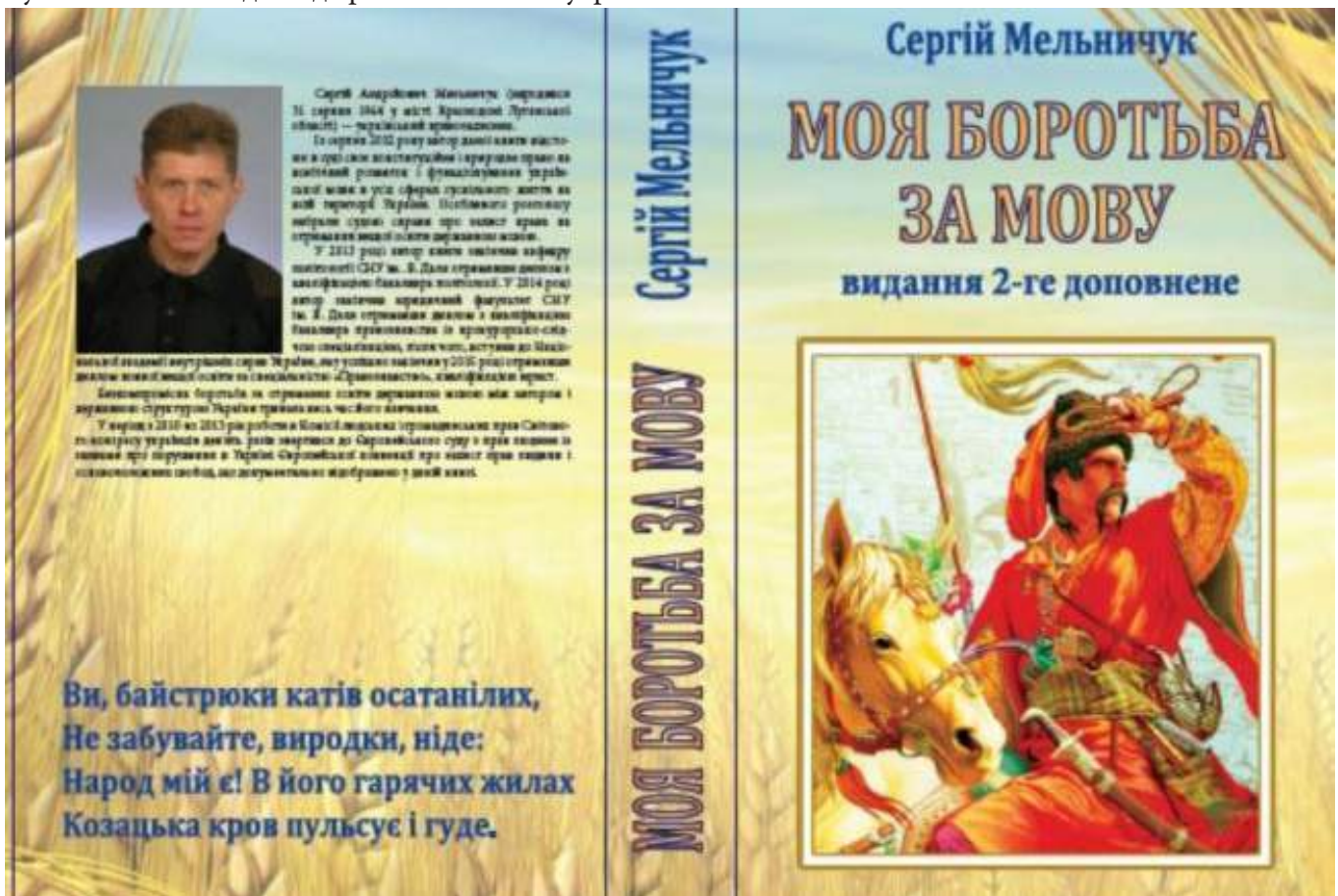
Усі наведені мною факти своєї правозахисної діяльності документально відображені у моїй книзі «Моя боротьба за мову». У багатьох країнах світу в прогресивних змінах суспільства завжди відігравали особливу роль

студенти, що спонукає мене особливу увагу приділяти проведенню презентацій своєї книжки у вищих навчальних закладах з метою обміну досвідом своєї правозахисної діяльності зі студентами. Сьогодні я дарую бібліотеці Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя друге доповнене видання своєї книжки «Моя боротьба за мову». Якщо зміст цієї книжки про факти і обставини поширення нацистської ідеології «Русского мира» на сході України, що призвело до окупації окремих районів Донецької і Луганської областей, зацікавить студентів і викладачів Вашого університету, Ви забажаєте докладніше дізнатися про події, викладені в даній книзі, - я обов'язково виділю час для проведення у Вашому університеті презентації своєї книжки «Моя боротьба за мову» та відповім на всі Ваші питання по даній книжці.

СЛАВА УКРАЇНІ

25 лютого 2019 року
Сергій Мельничук

Сергій Мельничук - юрист
Української всесвітньої асоціації
українців, лауреат премії імені Олексі
Гірника, автор книжки «Моя боротьба
за мову».

У Дніпрі жива унікальна дівчинка з «синдромом метелика»

У Дніпрі проживає маленька Марійка Кротенко, у якої лікарі діагностували «синдром метелики» - так красиво називається одне з найстрашніших захворювань - бульозний епідермоліз - коли поранити людину можна дотиком. Унікальна Марійка і тим, що в Дніпрі подібний випадок - єдиний. «У Дніпрі лікарі не мають досвіду лікування таких дітей. Ми інформацію отримуємо з Інтернету. Дуже б хотілося звернути увагу на цю проблему і бути почутими. Скажу відверто, мені ніяково просити гроші, адже я пам'ятаю і бачив, як багато в 2014 році все допомагали військовим. Але це дитина. Звичайно, хворих дітей багато, і хочеться допомогти всім. Але тут ще складно подвійно тому, що у нас немає якогось лікарського супроводу та інформаційної підтримки», - розповідає батько дівчинки Олег Балусєв. Марійка також переживає через те, що діти звертають на неї увагу, не розуміючи природу її травм.

У людей, які страждають на цю хворобу, надзвичайно ніжна шкіра, не міцніше крил метелика. Пошкодити її можна будь-яким дотиком - тоді на шкірі з'являються пухирі. Нестерпний біль викликає найменший удар чи навіть необережний дотик. Сама недуга невиліковна. Але при правильному догляді люди можуть жити повноцінним життям.

Картка ПРИВАТБАНКУ
 4149 4991 2190 9319
 Одержувач: Балусєв Олег Юрійович

Рецепти *української* кухні

Класичний рецепт паски

Інгредієнти:

- 500 мл молока;	масла або маргарину;
- 11 г сухих дріжджів (або 50-60 г звичайних);	- 250-300 г цукру;
- 1-1,3 кг борошна;	- 300 г родзинок;
- 6 яєць;	- 1 ч. л. ванільного цукру.
- 200 г вершкового	Для глазури:
	- 2 білка;
	- 100 г цукру.

Молоко трохи підігріти (щоб воно було тепле), розчинити в ньому дріжджі. Додати 500 г борошна, добре розмішати. Поставити в тепле місце, накривши рушником. Опара повинна збільшитися вдвічі – на це буде потрібно близько 30 хвилин.

Відокремити білки від жовтків. Жовтки розтерти з цукром і ванільним цукром. Білки збити з дрібною солі в піну. В опару, що підійшла, додати жовтки, перемішати. Слідом додати розм'яшене масло, перемішати. Додати білки, перемішати. Додати решту борошна, замісити тісто. Воно не повинно бути крутим і прилипати до рук. Знову поставити тісто в тепле місце. Дати йому добре піднятися (на це буде потрібно 50-60 хвилин). Ізюм замочити в теплій воді на 10-15 хвилин, воду злити. Додати його в тісто, що підійшло, перемішати і знову поставити в тепле місце. Воно повинно добре піднятися. Форму змастити маслом, викласти тісто на 1/3 висоти форми. Накрити плівкою або рушником.

Дати тісту ще раз піднятися вже в формі. Поставити в розігріту до 100 градусів духовку, випікати 10 хвилин. Потім температуру довести до 180 градусів, випікати до готовності (25-35 хвилин).

*Білки збити з дрібною солі в піну.
Додати цукор, збивати до стійкої піни.
Готові гарячі паски змастити глазуз'ю або білковим кремом і прикрасити кондитерською посипкою або цукатами.*

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ
УКРАЇНИ**

Не рубай

а посади!

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

○ ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
 В Україну: 30-40 днів
 В Москву: 30-40 днів
 В Ст. Петербург: 35-45 днів
 Решта регіонів на www.meest.us

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
 В Україну: 3-5 робочих днів
 В Москву: 5-7 робочих днів

○ ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
 ○ ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
 ○ УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
 ○ ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by imaginestudio.com

Заснований 2005 року поштово-логістичний оператор України, ТзОВ «Торговий Дім «Міст Експрес» є одним з лідерів у сегменті доставки відправлень «до рук» Одержувача. Підприємство належить до поштово-логістичної групи «Meest Group», яка сягає своїм корінням міжнародної корпорації МІСТ (Meest Corporation Inc., Торонто, Канада).

У кожному обласному центрі України та у великих містах діють склади компанії з технологією он-лайн реєстрації усіх процесів: приймання на склад, видача на доставку чи видача відправлень клієнту на складі. Компанія обслуговує понад 100 власних підрозділів, активно розбудовує мережу агентських пунктів прийому-видачі відправлень на території України. Володіє найбільшим серед експрес-перевізників власним флотом транспорту, який нині становить понад 300 одиниць, а понад 500 одиниць транспорту виконує доставку за контрактом.

Основна продукція/послуги компанії: доставка відправлень між відділеннями («склад-склад»); доставка відправлень від Замовника «до дверей» Одержувача («від дверей до дверей»); адресна розсилка кореспонденції (рахунків, договорів, періодичних видань, POS матеріалів) у поштову скриньку чи безпосередньо «до рук» Одержувача; доставка товарів дистанційної торгівлі (інтернет-магазинів, телемагазинів, компаній, що торгують за каталогом, MLM-компаній).

